

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dar, izvzemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 122.

V Ljubljani, v soboto, 30. maja 1903.

Letnik XXXI.

Bilanca.

Potrebno je nekaj bilance o dogodkih prošlega tedna. Obnovimo si glavne dogodke! — Na Hrvaškem je združena opozicija hotela prirediti javne shode, kjer bi pojasnovala pravno in dejansko razmerje med Ogrsko in Hrvatsko. Vlada je te shode v kakršnikoli obliki prepovedala. To je bila brutalnost. — Vrh tega so na hrvatskih tleh zadnji čas še brezozirnejše nego prej na državnih poslopih obešali madjarske zastave, grbe in napise. Tudi to je brutalno. Pokazal se je odpor v obliki oblastveno nepotrjenih demonstracij. Ker se niso dopustili zakoniti protesti na shodih, se je organizovala ulica in je s trdimi argumenti cestnega kamenja dokazovala svoje prepričanje. Temu nasproti je vlada nastopila z novo brutalnostjo. Namestu da bi odstranila vzroke, hoče s silo bajonetov in vislic opravičiti svoje prejšnje nasilje.

Ti dogodki so vzdramili tudi Slovence. Trst in Ljubljana sta priredila javna shoda, kjer so se obravnavale in presojele navedene hrvatske razmere. Ljubljanski je bil v nedeljo lep, poln navdušenja. Po mladinsko eksaltirani asociaciji idej se je v nedeljo zvečer vprizorilo par brezsmiselnih kravalov pred kazino in pred Mahrovim učiliščem. Noben pameten človek jih ne odobrava. Vseled njih se je situacija brž izpremenila. Vladni korespondenčni urad jih je v dokazano pretiravani obliki javil svetu. Vtisek teh poročil je bil dejansko napačen. Svet je mislil, da je v Ljubljani najmanj upor in da so Nemci v strašni nevarnosti. Bedasto se je namigavalo, da je ponočne kravale vprizorila neka politična stranka. Neko vladno pisarje je izdalo še več z besedo, da je to storil „krščansko socialni Mob“. Ministerski predsednik sam se je dal hipnotizirati in je razdražen, vidno v jezi govoril o teh dogodkih v duhu vladnega korespondenčnega urada in brez dvojbe prav takih poročil. Pričela se je preiskava in kakor sneg na soncu so se jele taliti namišljene grozovitosti. Niti ene osebe, ki bi v političnem življenju katerekoli stranke kaj

pomenjala, niso našli med demonstranti. Nobeno političsko načelo, marveč le mlada kri je vladala med njimi. Kazenski sodnik bo govoril zadnje besedo v tem oziru. A nekaj ostane nerazsojenega in nezadoščenega. Krivica, ki se je zgodila celemu slovenskemu in hrvatskemu narodu v javnem mnenju. Kdo jo popravi?

Po tem opisu označimo svoje stališče proti vedno se ponavljajočemu očitku, da nas dogodki na Hrvaškem nič ne brigajo. Kdor pravi, da nismo opravičeni političsko posegati v hrvatski boj, bo seveda vse naše gibanje v tem oziru popolnoma obsojal. Gre se za quæstio iuris. In v tem oziru konstatiramo, da nismo samo upravičeni, marveč da je naša politična dolžnost nesamo z ozirom na svojo narodnost, marveč eminentno v državnem interesu povzdigniti svoj glas proti nasilju, ki pod njim trpé Hrvatje.

Brez ozira na to, kdo ima prav, ali banova stranka ali opozicija, mora vsakdo priznavati, da je znamenje najgorjega absolutizma, če se ljudstvo niti po ustavno zajamčeni poti ne sme združevati v politična društva, ali prirediti shodov. Če je banova reč tako gotova, zakaj ne parirajo njegovi poslanci javnih napadov s svojimi javnimi shodi? Obrekovanje, osebno žaljenje pri shodih je kaznjivo; vsako nasilstvo tudi. Kazenski zakon je dovolj varna garancija za red, oziroma za zadoščenje kršenega reda. Izjemni zakoni vedno bole. Če so pa obrnjeni proti najvitalnejši politični svobodi, morajo povsod, kjer še ni ubita vsa energija, izzvati odpor.

Mi pa stojimo načelno na stališču hrvatske opozicije.

Mi vemo, da je njen odpor pravi; mi smo na jasnem, da samo ona zastopa tisti hrvatski narod, s katerim čim naj ožja zveza je naša nepremični politični ideal. Da se torej zanimljemo tem živeje za krivice, ki jih trpi ta naš bratski narod, je umljivo. To je priznal celo sam Körber.

A vzroki našega poseganja v sedanjo hrvatsko žalost so še globlji. Hrvatje trpe vsled madjarske državne ideje. Ta ideja je v svojem bistvu skrajno šovinistiška in diametralno nasprotna načelu vsake narodne ravnopravnosti. Zvrševanje te ideje je skrajno pogubno za celo monarhijo. Nevarna je pa tem bolj, ker ne živi samo kot politični cilj kake stranke, marveč ker je danes v pravem pomenu besede oficielna, od vseh vodilnih faktorjev priznana in branjena. Vsled tega trpimo več. Madjarska državna ideja je tako nasilna, da zahteva, naj jo branimo tudi mi v naši polovici v gospodarskem in političnem oziru; po nesrečni komplikaciji je prišla tako na vrh, da ji moramo s svojega telesa rezati hrano. Prepričani smo, saj nas tako uči zdrava logika, da se v naši državni polovici ne more uvesti narodna ravnopravnost in ne more napraviti tolikanj potrební mir, dokler cela država stoji v obrambi madjarske, vsaki narodni pravičnosti nasprotné državne ideje.

Pri vseh pogodbah z Ogri čutimo to, zadnji dogodki nam to še jasneje kažejo. Naša provincialna birokracija, ki ima res toliko posla, da se z idejami ne more ukvarjati, je vsa prepojena z vplivom madjarske državne ideje. Morda nesvestno, po neki senzitivnosti na zgoraj, a vedno dosledno, vlada v tem duhu. Pa kaj naj govorimo o nji, ki živi samo iz rok v usta, brez razboritega vpogleda v bodočnost? Saj je celo duhoviti, sicer vedno mirni Koerber vjet v nji. Kaj on osebno misli, ne vemo; a to pa vemo, da v sedanjih razmerah ne sme govoriti v drugem duhu, nego je govoril. Madjarska državna ideja je v svojem bistvu brutalna ne samo proti posamnim narodnostim, marveč tudi proti celi državi, brutalna s svojim vplivom tudi proti najbolj nadarjenim in osebno poštenim šefom naše vlade.

Pod tem vplivom jedimo vsi, najbolj pa manjši, slovanski narodi. Naša sveta politična dolžnost je v tem oziru ogladiti pot politični svobodi med ljudstvom in pravičnosti pri vladah. Ali naj torej molčimo ob hrvatskih dogodkih. Nostra res agitur.

To stališče na zgoraj ni priporočljivo. A obstoj države in pravičen razvoj njenih narodov je višja stvar, nego kakršnakoli zamera. Naše politično poštenje zahteva jasnega, moškega dela v tem oziru. Madjarski terorizem mora pasti, ker mora ostati Avstrija. Vse, kar ga more streti, nam je zaveznik v tem odkritem boju.

S tega višjega stališča pričakujemo dela naših poslancev in prepričani smo, da jih bo v tem boju razen birokracije in pod judovskim vplivom stoječe buržoazije morala podpirati vsa avstrijska zbornica. Dr. K.

Nemci in Hrvatje.

Dunaj, 28. maja.

Za časa angleško-burske vojske je ves omikani svet izražal svoje simpatije do malega, a hrabrega burskega naroda, ki je junško branil svoje domove in pravice proti neprimerno močnejšemu sovražniku. Te simpatije so izražali tudi vsi slovanski narodi ne gledé na to, da so Buri germanskega rodu in protestanske vere. Enake simpatije bi bili pričakovali sedaj od Nemcev nasproti hrvatskemu narodu, ki ne zahteva drugega, nego izvrševanje zakona. Priznati moramo sicer, da se javno mnenje mej, nerskim narodom nagiblje na stran zatiranih Hrvatov proti madjarski megalomaniji, toda razni politični oziri so močnejši od ljubezni do pravice in resnice.

Nemške stranke še sedaj tirajo politiko z vaškega stolpa, ki izrablja vsak najmanjši dogodek za velike politične afere, ki vsak izgred nezrelih mladičev podtika celemu narodu. Tako sedaj porablja demonstracije proti ljubljanski kazini kot ugoden izgovor, da so vsi izrazi slovenskih simpatij do Hrvatov le komedija in hinavščina, ki baje pokriva le sovraštvo do Nemcev.

Tako so takoj v zadnji seji dr. pl. Der-schatta in tovariši v interpelaciji opisavali »grozne« izgrede proti ljubljanskim Nemcem ter zahtevali od vlade, naj izgreduke strogo kaznuje.

LISTEK.

Detektiv.

Moj stric je bil ugleden mož, poslanec in pregledni svetnik pri treh bankah, torej tudi precej imovit. Ko sem ga prosil, naj me pripravi h kaki banki — jaz sem bil tamreč prepričan, da sem za finančne posle rojen — me je odločno zavrnil, češ, take lenobe, kot sem jaz, on ne bo podpiral. Videč, da to ne gre, ga prosim, naj mi posodi malo denarja. A tudi tu sem naletel slabo, dasi je vedel, da sem v materialnih ozirih na zelo slabih nogah.

No naposled se mu je le otajalo srce. Obljubil mi je, da mi pomaga do službe detektiva.

»Za to službo si ti ustvarjen«, mi je dejal, »vidiš, prav za to! Kajti ko boš zaslužil kakega zlikovca, te bo takoj minilo veselje do vseh tvojih neumnosti«.

Sila kola lomi. Dobro bo, kar bo, si mislim, in zahvalim strica za njegovo dobroto.

Tako sem torej postal skrivni policaj ali detektiv. Šef detektivov me je vzel v

roke in me začel dresirati. Ta šef je bil eden najbolj zvitih policajev. Kmalu je prišel z menoj na čisto in mi tudi kar naravnost povedal, da s tako neumnim butcem še ni imel nikoli opraviti, kakoršen sem jaz.

Ta kritika me je v prvem trenutku zelo razdražila, ker sem mislil, da je ravno nasprotno res, kar pravi šef. No pa sem se kmalu pomiril. Menil sem namreč, da je našel policijski šef v meni ženija, kot je on sam, in v strahu, da ga ne izpodrinem, me je tako obsodil. Namesto da bi bil izgubil veselje do tega poklica, sem se še bolj marljivo uril v tem poslu.

Ko bi bil jaz prevzet in bi se hotel postavljati, bi vam takoj povedal povest, ki vam jo hočem pravzaprav napisati; toda ker hočem biti v prvi vrsti odkritosrčen, rad priznam, da sem tudi kasneje ustrelil še marsikatero kozla. Nobeden drugi ni bil kot jaz, ki sem pomagal zasledovanemu defraudantu ubežati; jaz sem bil, ki sem sklenil prijateljstvo z ljubimko nekega roparja in njega rešil, da ga niso ujeli. Seveda nisem prav nič vedel, za kaj se gre. In prav jaz sem bil, ki sem aretiral ministra notranjih zadev v imenu postave in ga peljal v policijski urad.

Priznati moram, da bi mi bili dali ta-

koj poslovljni list, da ni bil moj stric poslanec. Zaradi tega me pa niso spodili.

Tako je bilo tedaj z menoj, ko začujemo o preiskavi neke hiše. Preiskava se je imela izvršiti urno, in šef je vzel seboj mene, ker drugega ni bilo v uradu. Šef je bil zelo dobre volje. Trdil je, da je že na pravem sledu. Med potjo je postal še bolj vesel in prav prijateljsko se jameva pomenkovati.

»Vidite, tole se je zgodilo«, začne pravi. »Ulomili so v pisalno mizico državnega tajnika in mu izmaknili sedemnajst bankovcev po tisoč goldinarjev. Danes zjutraj je opazil gospod tatvino in takoj naznanil. Takoj sem začel preiskavati. Po dveh urah sem konstatiral, da je zamogla izvršiti tatvino le hišna, in da so ukradeni bankovci pri Stefanu Gubač. Kako sem mogel poslednje sklepati, tega mi Vam ni treba pravi, že lahko veste sami.«

»Seveda«, odvrnem resno, dasi se mi je zdelo, da se šef šali.

»Zdaj greva k Gubaču. Vi ga seveda ne poznate. Prej je delal dolgo časa v tobačni tovarni, pa so ga spodili zaradi tatvine. Pretkan je kot Judež. Zahtevam od Vas, da ga neprenehoma opazujete in zlasti

pazite na njegove oči. V očeh bere pravi detektiv vse.«

Med takimi in enakimi pogovori pridemo k Stefanu Gubaču, ki je obledel ugleda, in naju prestrašen ogledoval. Šef mu je takoj povedal, zakaj sva prišla, in kar naravnost zahteval, naj vrne bankovce, ki jih je ukradel tajniku. Med tem je zbral Gubač ves svoj pogum in odločno trdil, da je sum, ki leti nanj, neopravičen.

»Sam vaju pozivljam«, je dejal, »da preiščeta hišo, da se tako izkaže moja nedolžnost.«

Ko sem videl Gubača in čul njegove odločne besede, sem bil uverjen, da se šef moti in da bo z dolgim nosom odšel od Gubača.

Priznati moram, da sem bil vesel svojega prepričanja in da sem prav leno pomagal preiskavati Gubačevo stanovanje. Dasi smo premetavali celih pet ur, vendar nismo našli nič. Se bolj sem bil vesel. Iskanih bankovcev ni bilo ne v tablah, ne v ogledalih, ne v peči, ne pod tlemi, ne v steni, ne v posteljah, kratko rečeno: nikjer. A dasi ti-sočakov nismo našli, smo vendar dobili mnogo zelo sumljivih stvari. Videla sva krasno omarico z vsakovrstnim dragocenim lepotojem; šef je dejal, da je to gotovo od

Dobro, tudi mi želimo, da vlada spravi resnico na dan, ker prvič obsojamo vse take izgrede brez pravega povoda in ker smo dalje prepričani, da so vsa poročila pretirana.

Značilno pa je, kako tudi visoka vlada računa s to občutljivostjo svojih nemških zaveznikov. Kakor svež sneg na vročem pesku so se stopile vse bojzljive simpatije do Hrvatov, ko je g. min. predsednik v zadnji seji omenil dogodke v Ljubljani, dasi dotlej preiskava ni spravila družega na dan, nego da je bilo pobitih nekaj šip.

Naravnost smešno pa je, da dogodke na Hrvaškem in demonstracije v Ljubljani podtikajo »klerikalcem« in »jezuitom«. Tako objavlja današnja »N. Fr. P.« pogovor svojega dopisnika s hrvaškim banom. Grof Khuen-Hedervary trdi, da je hrvaška duhovščina priporočala agitacije ter morda celo vzbudila gibanje na Hrvaškem. »Na Kranjskem pa se je ravno klerikalna stranka zavzela za stvar ter priredila izjave. Trditi bi smel, da v veliko nevoljo tamošnjih liberalcev, ki se naravnost niso mogli ustavljati z ozirom na splošno narodno afero«. Namen je jako prozoren. Na Hrvaškem in na Slovenskem so klerikalci najhujši agitatorji, torej s cepei in volovskimi žilami po njih! V ljubljanskem mestnem zastopu ne sedi niti eden klerikalec, in vendar so soglasno v izredni seji izrazili svoje simpatije Hrvatom ter obsodili kruto strahovlado. In tega mestni očetje gotovo niso storili vsled klerikalne agitacije.

Nekdaj Wolfova »Ostdeutsche Rundschau« pa je tem povodom ves srd zila na »kozaško stražo ob Adriji«. Ta vsenemški list trdi, da so sploh izmišljena vsa poročila o zatiranju Hrvatov in da je hrvaška »lojalnost« do kralja in države le ostudna hinavščina.

Ta list že sliši, kako buči na jugu valovje panslavizma, ki poplavlja nemške zemlje. Vlado kliče na pomoč proti »revoluciji« na slovanskem jugu, ki preti državi in tisočletni nemški posesti. Preje je mogoča sprava s Čehi, nego s »kozaško stražo ob Adriji«, ki zapira pot nemški hegemoniji do Trsta. Z drugimi besedami: Madjari naj onkraj Litave vladajo po svoji volji, samo da se Prusom odpre pot do Adrije.

Prepričani smo, da ogromna večina nemškega naroda in njegovih zastopnikov ne soglaša s tem vsenemškim programom. Kdor je odkrit avstrijski rodoljub in zvest vladarski hiši in pozna pristno lojalnost hrvaškega in slovenskega naroda, kar sta neštevilkokrat dokazala v minolih stoletjih, ta ne more govoriti o »ruski predstraži«, ako ima le iskro pravičnosti v svoji duši. To dejstvo samo že mora izpediti vse klevete sanjavega nemškega »žornalista«. Hrvatje in Slovenci pa so tudi po zemljepisnih razmerah navezani na habsburško državo kot »avstrijska straža« na jugu.

Ali pa imajo Nemci sploh povod, da se ogrevajo za sistem madjarskega šovinizma?

Ali jim ni znana usoda nemških naselnikov na Ogrskem?

Da je na Hrvaškem mogoč odločnejši odpor, je vzrok ta, ker Hrvatje tvorijo skupaj eden narod brez madjarskih otokov. Ako madjarska ideja prodre preko Drave ter pomadjari vse druge narode pod krono sv. Štefana, potem imajo Nemci opraviti s »hunsko stražo«, ki more napraviti mej državnima polovicama kitsajski zid ali brezdanji prepad. Naj avstrijska vlada še tako skriva svojo glavo v grm, da ne vidi resnih dogodkov na Hrvaškem ter ne sliši nevolje izstradanega naroda, nemški narod in njegovi zastopniki bi morali iz narodnih in splošno političnih razlogov stati na strani Hrvatov v borbi za božje in državljanske pravice.

Glasovi

o dr. Koerberjevem nastopu proti Hrvatom.

Z znanim nastopom ministerskega predsednika dr. Koerberja proti dalmatinskim poslancem ter z njegovim odgovorom v zbornici se peča umevno vse poštenješe časopisje. V naslednjem navajamo sodbo le ne katerih takih listov.

Praška »Politik« piše: Ministerski predsednik je sicer zagotavljal, da ima zmisel za narodno sočutstvovanje, ali to sočutstvovanje je menda jako subjektivno in se ne razteza na narodni čut Slovanov. In naj gre tudi res za stvar druge državne polovice, vendar se ne sme tostranskim Hrvatom šteti v pregrešek proti državnopravnemu redu, ako imajo čuta in sočutstva za brate onkraj Velebita in Kvarnera, in to čustvo bi bilo na vsak način zahtevalo bolj prizanesljivega postopanja, nego se je zljubilo gospodu ministerskemu predsedniku, ki je odklonilvi dodajal še zasmehovanje. Kak namen pa naj ima to, ako se z državi zvestim narodom tako postopa in ga žali v njega najsvetejših čustvih? Ali naj se s tem doseže pomirjenje duhov? Kar je dosegel ministerski predsednik s svojo »resnostjo«, — katere pa popolnoma pogrešamo pri ministerskem predsedniku ravno tam, kjer bi bila na svojem mestu: proti protiaustrijskemu rogoviljenju — pokazal je učinek njegovega govora. Koliko je pripomogel do pomirjenja, se je moglo videti na viharju, v katerem se je poizgubil zaključek ministerjalnega govora z dragocenim zagotovilom o »narodnem sočutstvovanju« vred.

Glavno glasilo avstrijskih vojaških krogov, ki mu gotovo nihče ne odreka simpatij za državno celokupnost, dunajska »Reichswehr« pa pravi, da uvaža v polni meri težavni položaj Koerberjev z ozirom, na državnopravno razmerje med Ogrsko in Hrvaško. Vendar pa ne more drugače nego da opominja na izmerno škodo, ki more navstati za monarhijo, ako se bo takov narod, kakor je hrvaški, poganjal v obup radi ene edine osebe, ki se imenuje: ban Khuen-Hedervary. — Potem nadaljuje: De-

želna vlada noče ni za las odnehati, da bi ugodila željam in pritožbam prebivalstva in hoče temeljito dokazati prebivalstvu, kako mu more priti blizo — s policijo in vislicami. Gospodu Szella so nemiri na Hrvaškem bržkone ljubi, ker hoče z njimi strašiti ogrsko opozicijo. Ali tak nazorni nauk Szella in bana Khuena Hedervarya ne donese vspeha. Kajti pritisk provzroča odpor in razvname tudi oni del hrvaškega naroda, ki živi izven dežel krone sv. Štefana...

Tržaška »Edinost« pravi: »Tako govori gospodar s svojimi hlapci, a ne minister v konstitucionalni pravni državi z narodom, kateri deli skupno z vladarjem zakonodajne pravice. Zato bo potrebno, da naš narod že enkrat pokaže prenapetemu gospodu Koerberju, da on nima prav nič ukazovati, ampak samo izvrševati voljo vladarja in naroda, kakor je očitano v državnih zakonih. Zato je naravnost negacija vsakega pravnega stališča in konstitucije same, ako se minister postavlja med vladarja in zakonite zastopnike narodov ter preči istim obdvanje s krono. Že ta čin sam na sebi je tako žaljenje našega naroda, da mu tega ne smemo pozabiti nikdar. Provokacije Koerberjeve sode segle svoj vrhunec. Naši poslanci naj ukrenejo proti njemu, kar hočejo, a naš narod mora obračunati z njim! Mi smo že toliko samozvestni in znamo, kake pravice imamo mi tudi pred krono. S tem torej, da je Koerber segel do onih najvišjih pravic, ki jih imamo v obdvanju s krono, je storil takov čin nad našim narodom, da ni možna več nobena satisfakcija in nobeno paktiranje. Na ta temelj naj torej postavijo naši poslanci sedaj svoje delovanje, ako nočejo imeti težkega obračuna z narodom!«.

Skoro v istem smislu piše dunajska »Information«, ki izvaja: Umevno je, da je zahteva po avdienci avstrijski vladi jako neprijetna in se je postavila precej odurno nasproti, dasi ni dosegla s tem nič drugega, nego da se je zlovolja, obstoječa proti banu in ogrski vladi, obrnila proti njej, kakor kažejo dogodki v Ljubljani. Z državniškim utaborjenjem za izgovorom, da zaželjena intervencija ni dopustna po obstoječem državnopravnem razmerju, se ne prihaja dalje, ko so duhovi razburjeni. Tu treba vendar upoštevati tudi psihološke motive. V čast Hrvatov in Slovencev v tostranski polovici hrvače povdarjati, da so se demonstracije v Ljubljani, kakor one jugoslovanskih dijakov na Dunaju vršile v povsem dostojanstvenih oblikah, v kolikor prihajajo v poštev narodne stranke. Prevažen moment je tudi okolnost, da se je pod pritiskom razmer začelo zopetno zbliževanje Hrvatov in Srbov, ki so si tako dolgo stali strogo nasproti kakor sovražniki. Uvaževaje vsa ta dejstva, bi naša vlada dobro storila, ako bi premislila sleherni korak, ki ga stori v tem kočljivem vprašanju, da ne bo Avstrija trpela radi grehov, ki jih de-

lajo zastopniki madjarstva na Hrvaškem.

Zanimivo je tudi mnenje dunajske »Zeit«, ki piše mej drugim:

Psihologično je seveda umljiva ta ostroast Koerberjeva, hotel je braniti Dunaj pred zatožbami iz Budimpešte. Govoril je torej tja čez v Budimpešto, na adresu gosp. Szella. Poleg tega je hotel zakriti pogreško, ki jo je napravil on sam s svojim vedenjem nasproti prositeljem za avdienco. Noben trezen človek ne more umeti, zakaj je Koerber zgradil pot do cesarja! Mnogo-kateri ostanek absolutistične države smo konservirali; ali to eno prednost patrijarhalnega vladanja — odprta vrata do vladarja — smo temeljito odstranili. In naj nesrečni Malorusi ali nezadovoljni Bošnjaki iščejo poti v cesarski dvorec: vsikdar se postavlja pred vrata kakov konstitucionalni minister s pripravljenim — helebardo. Saj bi bil vendar tudi cesar sam lahko povedal Dalmatincem, da to ne gre, da bi on od poslancev v tej polovici vsprejemal pritožbe radi dogodkov v oni drugi polovici. S tem bi bila stvar rešena za avstrijsko polovico. Tako pa — radi vedenja Koerberjevega — je vatvarjen »gravamen« (pritožba), ki utegne motiti tek razprav v zbornici poslancev. — Taktika Koerberjeva ne le, da prinaša novo kal nemirov v zbornici, ampak pripomore tudi do poojstrenja situacije v Dalmaciji. Tudi na Ogrskem ne uživa Khuen-Hedervary posebnih simpatij in radi bi ga pustili pasti, ako ne bi menili, da rabijo v Zagrebu radi velikohrvatskih tendencij človeka, ki z železno energijo speja machiavellistično umetnost razoroževanja nevarnih strank. Čim pogostejše pa bodo Dalmatinci v našem drž. zboru govorili o Hrvaški, tem bolj bo navstajal v Madjarih sum, da hrvaško gibanje ne stremi le po odstranjenju despotičnega režima in finančijelni samostalnosti, ampak da gre tu za državnopraven prevrat, za osnutje trojedinega kraljestva. Iz tega suma pa navstaja moč Machiavellija v Zagrebu. Istej skupni monarhiji, o kateri g. Koerber toli rad govori, ko gre za bremena nagodbe ali vojne zakona — istej monarhiji je to pot dr. Koerber napravil slabo uslugo Ogrski, kakor Avstriji!

Italijanski mozaiiki.

Terrara, 27. maja.

Morda mislite, dragi prijatelji v domovini, da vam bom popisal, kakor doslej vsak vaš potovalec po klasični italijanski zemlji, veličastnost arhitekture, krasoto slik in romantične svetovnozgodovinske vtiske, ki jih dobi v sakdo v Italiji. Tudi jaz sem mislil

Dalje v prilogi I.

onega uloma v Blatni ulici. Tudi, kako je prišlo lepo število debelih, črnih smodk v neki zabojček, je bilo zelo sumljivo. Bržkone jih je bil nakradel v tobačni tovarni.

Ko smo tedaj obrnili celo hišo narobe, in je imel šef že precej dolg nos, se nenadoma spomni in mi pravi: »Pojdite v obednico in preiščite notranjost ure.«

Brez ugovora slušam in grem preiskovat uro. Ko pa tudi tu ne najdem tisočakov, me hipoma obide pregrešna želja, in storil sem nekaj, česar se bom sramoval vse življenje. Jaz, tajni policaj, varuh tujega blaga, sem postal tat. Izmaknil sem lepo, črno smodko in jo urno spravil v žep. Nato sem hitel v sosednjo sobo in povedal, da tudi v uri ni nič.

Šef ni vedel, kaj bi začel. Kar se domislil, kaj ko bi imel Gubač bankovce pod lasuljo.

»Nekaj sem se spomnil«, dem šefu.

Šef je vedel, kake pametne misli imam jaz navadno, zato me je surovo zavrnil:

»Držite jezik za zobmi!«

Kmalu nato se ločiva od Stefana Gubača in sicer zelo nasprotnih misli. Šef je bil pobit, jaz pa vesel v dno duše. Mislil sem si, da ga bo ta slučaj nekoliko ponižal in da v prihodnje ne bo več tak surovež.

Ko prideva v čuvajnico, je dobil moj šef takoj neko novo naznanilo. Brž je sedel v voz in se odpeljal. Jaz sem pa ostal v sobi in prav po domače raztegnil svoje utrujene ude na zofo. Vzel sem ukradeni smodko iz žepa, jo odščipnil na koncu ter jo zapalil. Komaj potegnem dvakrat, trikrat, pa jo vržem ob tla. Tako zopern duh je imela, da je nisem mogel kaditi. Mislil sem si, kako je včasih človek vendar lahkomisljen in bedast. Svojo čast da za smodko, pri kateri potem spozna, da je zavila vanjo fabričanka en lašček svojemu ljubemu v spomin. V takih in enakih mislih mi je radovednost rastla bolj in bolj, in hotel sem videti, kaki so ti lasje. Poberem smodko in jo razvijem. Kaj najdem? Sredi debele, črne havane je lepo v okroglo zvit bankovec za tisoč goldinarjev. Krasen las! Ko sem smodko zažgal, se je bankovec opalil, in zato je tako smrdelo. — Seveda sem takoj vedel, pri čem da smo, da je Štefan Gubač, preje delavec v tobačni tovarni, zavil ukradene tisočake v smodke. Zato so bile tako čudno debele in velike!

V istem trenutku mi naznanijo, da želi župan govoriti z menoj. Hoj, mestni župan in z menoj govoriti?! Brž vtaknem raztrgano smodko in bankovec v žep in v dveh

minutah sem stal pred mestnim županom in državnim tajnikom, ki je bil prišel k njemu.

»Ali ste bili tudi vi pri preiskovanju?« me vpraša neprijazno.

»Da, tudi jaz sem bil zraven«, odgovorim, predrznno mu zroč v oči.

»In rezultat?«

»Gospod šef je vse preiskal, a ni nič dobil.«

»Potem tudi tam ne bo nič«, pravi tajniku in skomizne z rameni.

Tedaj pa se začnem proti vsem pravilom uljudnosti in omike smejati. Seveda to gospodoma ni bilo všeč, in župan se zadere nad menoj:

»Kaj se režite? Morda hočete reči, kakšen nerodnež je vaš šef, ali kaj?«

»Gospod župan, jaz sem uverjen, da je denar pri Gubaču. In če hočete, vam lahko dokažem za trdno.«

»Ali ste to povedali šefu?«

»Hotel sem, pa mi je dejal, naj držim jezik za zobmi.«

»Govorite!«

Na tako odločno povelje razložim vse natanko, da se mi je zdela zlasti sumljiva neka škatlja z debelimi, črnimi smodkami, in da so bankovci gotovo v teh smodkah.

Župan me gleda začuden, držav. tajnik pa vzklikne:

»Gospod, vi ste najženjalnejši policist, kar sem jih videl!«

Za pol ure sem spet potrkal pri Gubaču, ki me je vsprejel seveda zelo samozavestno. Ko mu pa pravim, naj mi pokaže one črne smodke, bi se bil kmalu zvrnil strahu na tla.

Za vrstjo odpiram smodke in v vsaki sem našel tisočak. Ker Štefan Gubač skoraj nič ni vedel, kaj se godi z njim, sem neopažen pridejal še oni tisočak, ki sem ga imel v žepu, da jih je bilo ravno 17 vseh skupaj.

Ko se vrnem, seveda z gospodom Gubačem vred, v čuvajnico in položim na mizo vseh sedemnajst tisočakov, je bil šef tudi zraven in lasje so se mu začudenja kar naježili. Tlesnil je z rokami in zavpil: »In jaz sem mislil, da je ta človek največji osel na svetu!«

Ni mi treba praviti, da sem kmalu avanziral in da sem danes najmenitnejši in najbolj prebrisani detektiv, kar jih je, dasi kradel kasneje nisem več in tudi kaj tako posebnega nisem nikoli več uganil, kot oni presrečni dan.

na to. A odkar sem čital knjigo genialnega angleškega esteta John Ruskina „Stones of Venice“, kjer ta duhoviti mož svojim rojakom razlaga bajne skrivnosti tega sijajnega marmorja, ki se dviga v prekrasnih oblikah proti nebu v cerkvah in palačah, sem opustil to misel. Kaj slabšega pisati nečem, za kaj boljšega nimam ne časa niti bi našel na Slovenskem založnika. Zato Vam pošiljam tu le značilne črtice iz najnovejših dni, katere, kdor hoče, lahko zloži v pester mozaik. Ti kamenčki so najdeni ob poti, brez kritike in načrta.

Avtomobilizem je zdaj v Italiji v polnem cvetu, oziroma v polnem diru. Italijanski kralj se vozi v avtomobilu — torej... Med Parizem in Madridom ravnokar besne avtomobili v mednarodni dirki; po 143 km na uro prevozi taka ropotajoča koliba, pomandra vse, kar se ji ne ogne, skače čez jarke, plaši konje in slednjič, kakor se je ravno pri tej dirki pokazalo, čisto butne ob kako drevo, vrže voznika vun, da mu polomi noge ali rebra in potem dirja naprej, dokler se ne razbije. Z zanimanjem in sočutjem se beró taka poročila, in avtomobilizira se dalje. Posebno mnogo je biciklov z motorji. Ne vem, ali je posebno prijetna taka vožnja. Sicer kolesarju ni treba gnati z nogami, ker motor opravlja to delo, vendar bencin pod njim tako poka, da ga kar privzdiguje.

Nova moda je nastala v knjigotrštvu. Tistih bledeh secesionističnih vezov z dolgimi stebli in dolgočasnimi listi so se že naveličali. Tiskarji in knjigovezi hočejo nekaj novega. In ker je težko vedno kaj novega iznajti, se včasih pogreje kaj starega. Najnovejše pesmi Gabriela d'Annunzia, kateri danes diktira literarno modo v Italiji, so izšle v tisku in vezavi starih knjig iz sedemnajstega veka. Črke, okraske, hrbet — vse posnemajo po teh vzorcih, katere so izkopali iz stoletnega prahu pajčevnatih knjižnic. Zdelo se mi je, da imam v rokah stare pridige patra Abrahama a Sta. Clara ali Dalmatinovo biblijo, pa je bil plod najnovejšega — naprednega duha. Dandanes je tiskarska tehnika napredovala tako, da z največjo natančnostjo tiska čudovito fine risbe. A moda je nad umetnostjo. Zdj se trudijo, da posnemajo okorne črte starih lesorezov iz onih časov, ko so podobarji še rezali klišeje z nožički iz bukovega lesa.

Sicer ne morem trditi, da so Italijani možje števil in praktičnega duha — saj so prepustili celo tiste rudokope, katere so pred starorimsko republiko že znali izkoriščati stari Etruski, — Angležem, da je tam milijonar Govett z družbo Angležev začel nadaljevati čez tisoč let stare rudokope kot svetovnoznan »Etruscan Mines« — vendar sem tu naletel tudi na trezno razpravo o italijanskem izvozu. »La Rassegna«, katero urejuje poslanec Brunicardi, inženir po poklicu, je objavil številke italijanskega izvoza, in jaz sem kot za nas najbolj zanimive številke iz nje izpisal podatke o izvozu italijanskih vin. Iz teh številk sledi, da je glavna odjemalka italijanskega vina — Avstrija. Ko se je vpeljala vinska klavzula, je bil izvoz italijanskih vin v Avstrijo uprav ogromen, a kmalu je začel pešati, in zdaj je padel na sicer primerno nizko število, ki pa vendar še zadostuje, da se občutljivo oškoduje dalmatinsko, primorsko, kranjsko in štajersko vinogradništvo. Ne dolgočasite se ob sledečih številkah!

Leta 1898 je šlo v Avstrijo italijanskega vina 1,282.981 hl., med tem ko je celotni izvoz italijanskih vin znašal 2.462.854 hl. Takrat je torej Italija, ko prej ni mogla najti odjemalcev za svoja vina, po neumnosti Avstrijcev, ki so najprej morali žrtvovati prekrasne italijanske provincije, še na škodo njihovega vinogradništva več kot polovico vseh svojih vin za drag denar postavila na avstrijski trg! To je bil udarec, vsled katerega je moralo nastati v Avstriji gibanje za odpravo vinske klavzule. A sreča za naše vinogradnike je bila ta, da je italijansko vino izgubilo pri nas kmalu kredit. Tega ni krivo italijansko vino samo, katero je izbrno in more premagati vsakega konkurenta, ampak večinoma tisti spekulanti, kateri so hoteli v najkrajšem času narediti

največje dobičke in so v Avstrijo eksportirali vina, ki so bila ponarejena, pokvarjena ali naravnost umetno izdelana. Tega avstrijski železnicar ni mogel prenašati, in takoj je začel padati izvoz italijanskega vina. Leta 1902 je Italija izvozila samo še 573.195 hl. v Avstrijo. Tudi celotni izvoz je v tem času padel skoro na polovico, kajti l. 1901 je Italija izvozila vina le za 1,283,493 hl., in prošlo leto 1902 se je izvoz povzdignil na 1,324.043 hl.

Za Avstrijo je prvi odjemalec italijanskega vina Amerika, ki je vzela lani 248.000, in potem Svica, ki ga je kupila 191.000 hl. Nemčija je lani iz Italije izvozila 120.000 hl. vina. Na olje, južno sadje itd. se ne oziram; vendar pa moram naglašati, da je odprava vinske klavzule za avstrijske vinogradnike vitalno vprašanje, katero bo vedno bolj na dnevnem redu, čimbolj se Italijani iz svoje narodne šovinistične omejenosti dvigajo do spoznanja svetovnega trga. Fiat applicatio! Jaz sicer Italijanom, ki se opravičeno bore za svoj obstanek, ne želim nič slabega, vendar to je gotovo, da se bo Italijansko vino vedno in vedno zlivalo v Avstrijo kot v svojo obljubljeno deželo, dokler obstoji vinska klavzula. Italijan sicer pije mnogo vina, vendar ga ima odveč. Naj ga izvažajo v Ameriko ali Nemčijo ali Skandinavijo, Angleško, kamor hoče — Avstrija naj pa pokriva svojo potrebo doma! Kolikor nazaduje v prirodnem oziru za bujno italijansko zemljo, to naj nadomesti z racionalnim gospodarstvom in napredkom tehničnega razvoja, kateri bo podprl tudi druge obrtne stroke!

Ko čitam liberalne italijanske liste, se spominjam, da ima liberalno ljubljansko glasilo tri dobe. Prva doba je bila, da je vedno pisalo: Vera nima s politiko ničesar opraviti. Druga doba je bila: Politika se mora vedno baviti z vero. Tretja doba je zdaj: Kadar piše o veri, vedno pravi, da nima vera nobene zveze s politiko, torej morajo duhovni in katoliški laiki molčati; kadar piše o politiki, trdi, da se mora politika naprenehoma baviti z vero, torej morajo liberalci vero reformirati. Take zmešane filozofe sem našel tudi v Italiji. Njih glavni zastopnik, vreden brat ljubljanskih liberalcev, je list »L'Asino«, kateri piše ravno tako, kakor »Narod«, samo da je bolj dovtipen in da zna ljudi, iz katerih se norčuje, tudi naslikati. V tem oziru so njegovi bratovski kolegi v Ljubljani še zaostali.

Hrvatska izjava.

Dunaj, 29. maja.

Danes so hrvatski in slovenski poslanci iz Dalmacije, Istre in Trsta objavili v imenu naroda izjavo, ki je tudi v nemških krogih napravila dober vtis.

Izjava se glasi:

Že tedne se vrše na Hrvatskem in v Slavoniji resni dogodki. Burne demonstracije po vsej deželi, zapiranje mnogih oseb, posredovanje vojakov in nagli sod so vzbudili pozornost širše javnosti.

Naravno, da so ti dogodki našli živahen odmev tudi mej Hrvati v Dalmaciji in Istri ter mej Slovenci.

Poročila o mrtvih, ranjenih in zaprtih so mej narodom povzročila močno gibanje.

Vsled tega in ker se navzlic naglemu sodu gibanje ne plega, je rodoljubna dolžnost hrvatskih poslancev iz Dalmacije, Istre in Trsta da povzdignejo glas za svoje sorojake. Ta dolžnost je tem večja, ker je znano, da poslanci iz Hrvatske in Slavonije vsled tamošnjih razmer ne morejo posredovati. Najprvo smo sklenili, da prosimo v posebni avdijenci Nj. Veličanstvo cesarja in kralja, naj se dalje ne proliva kri in da bi pomilostil one, katere je naglo sodišče obsodilo na smrt.

Dalmatinski deželni in državni poslanci kakor tudi poslanci iz Istre in Trsta so se radi odzvali pozivu, da gredo na Dunaj. V treh dneh so se zbrali skoraj vsi poslanci na Dunaju.

Zaprošena avdijenca pa ni bila dovoljena, ker jo je odsvetoval

avstrijski ministerski predsednik iz državno-pravnih ozirov na drugo državno polovico.

Hrvatsko-slovenska delegacija se vendar z zadovoljstvom vračava svojo domovino, v zavesti namreč, da je v trenutku narodne stiske storila svojo nujno dolžnost, in ker more upati, da ta njen korak ne bode brez uspeha.

Odločni korak ljudskih zastopnikov iz treh dežel, osobito pa potovanje skoraj vsega dalmatinskega deželnega zbora k vladarju je dogodek, ki mora vplivati na sodbo o vzrokih in pomenu gibanja.

Sicer ne soglašajo poročila o dogodkih, toda gotovo je, da je na Hrvatskem in v Slavoniji velika nezadovoljnost, ki si daje duška na raznih krajih v tako odločnih pojavih narodne nevolje, da vojaške posadke v deželi ne zadoščajo, marveč so bili poklicani vojaki iz Avstrije in Ogrske, potlačiti nemire. Celó uradna poročila potrjujejo, da so izruvani brzojavni stebri, poškodovane železnične proge, da je ljudstvo zgrabilo nekatere uradnike ter razorožilo orožnike, poškodovalo uradna poslopja in da so bili boji z oboroženo močjo po vaseh in ulicah v Zagrebu. Dokazano je tudi, da je v mnogih okrajih tekla kri, da je nekaj mrtvih in da je v treh okrajih proglašen nagli sod.

Vsi poskusi torej, da bi utajili gibanje ter je pokazali svetu kot malenkostne izgrede krajavnega značaja, se morajo izjaloviti. Ko bi to res bilo, potem bi ne zabranjevali brzojavnih poročil, ne odpirali bi pisem in vojaški kordoni bi ne ovirali, da svet zve popolno resnico.

Gotovo morajo biti tehtni vzroki tako resnih dogodkov. Umestno napravljena agitacija brez pravih vzrokov bi ne mogla zanetiti tolikega ognja, najmanj pa mej kmeti, ki so povsod mirni in konservativni. Vnanji svet le malo pozna prave razmere na Hrvatskem in v Slavoniji.

V tej zatirani deželi se pod krinko ustave šopiri gola strahovlada. Niti trije odstotki prebivalstva nimajo volivne pravice, in še ti so večinoma uradniki, ki nimajo poguma, da bi glasovali proti vladnemu kandidatu. Večine pri volitvah ustvarjajo s silo in orožjem. Nikjer tako ne preganjajo časnikov. Opozicijske časnike zatirajo z denárnimi globami, zapori in konfiskacijami. Pod vladno sedanjega bana sta bila 102 časnika 3702 krat zaplenjena; uradne »Narodne Novine« so v eni številki z dne 18. maja 1903. objavile 15. konfiskacij. Zagrebški »Obzor« je bil od 1. novembra 1883. do 27. maja t. t. 958 krat zaplenjen. Občine nimajo nobene avtonomije in sploh je pogazeno vse avtonomno življenje v deželi. Vsi politični prestopki so oduzeti porotnim sodiščem izvzemši časnike.

Ravno tako slabe so gospodarske razmere. Po zakonu more dežela za se porabiti le 44% vseh svojih dohodkov, v istini pa še manj vsled nepopolnih izkazov o dohodkih, kakor se more dokazati iz poročil regnikolarnih deputacij. Ti dohodki ne morejo pokrivati niti stroškov za samoupravo. Ker mora Hrvatska prispevati tudi za skupne potrebe (za armado, ogrski državni dolg in investicije), zato je davčno breme neiznosno. Vsled tega se je že toliko naroda izselilo, da je skoraj desetina Hrvatov že onkraj morja. Z izseljevanjem pa peša tudi gospodarska moč dežele, in prišlo je že tako daleč, da avtonomna vlada — in to je posebnost parlamentarne vlade — nima proračuna in ga tudi ne more sestaviti.

Vladni sistem pa tudi dopušča, da se kršijo po nagodbi zajamčene pravice Hrvatske. Tako vsiljujejo na Hrvatskem madjarski uradni jezik pri železnicah in drugih skupnih uradih v popolnem nasprotju §§ 56 in 57 hrvatsko-ogrskemu nagodbi, po kateri je povsod v deželi le hrvatski izključno uradni jezik. Istotako razobešajo ogrske zastave na hrvatskih uradih v jasnem nasprotju §§ 61 in 57 iste nagodbe, ki pozna na Hrvatskem le eno — hrvatsko zastavo. V zadnjem času se je v deželi pričelo živahnije gibanje, da bi z novo finančno pogodbo z

Ogrsko izboljšali finančne razmere, toda prepovedali so vse javne in zaupne shode.

Iz tega je vsakemu jasno, da to gibanje na Hrvatskem in v Slavoniji ni revolucijsko in ne izvira iz narodnega sovraštva. Hrvatje zahtevajo po svojih zastopnikih in časniki, da se spoštujejo v pogodbi zagotovljene pravice in da se jim ne odreka v ostalem svetu veljavne državljanske in ustavne prostosti.

Žalostne so pač razmere na Hrvatskem. Toda simpatije, ki jih je vzbudilo povsod trpljenje naših bratov, dajejo nam novo upanje.

Zato izrekamo v prvi vrsti zahvalo časnikom, ne le slovanskim, ampak tudi nemškim in italijanskim, ki pusté na strani narodno nasprotje ter zagovarjajo našo pravično stvar. Hrvatje tega nikdar ne pozabijo, kakor tudi ne sočutja mej Slovenci in Srbi. Daj Bog, da tudi v bodoče združeni eden drugemu pomagamo.

Zadnji dogodki so dovolj razpršili vse predsodke, ki so bili razširjeni o hrvatskem narodu. Narod hrvatski, ki ima mnogo zaslug za omiko, ker je s krvjo najboljših svojih sinov branil omiko proti navalom barbarov, bode si tudi v bodoče ohranil simpatije omikanega sveta v boju za svoje narodne ideale, ako ga bolje spoznajo in pravične sodojo.

Na Dunaju, binkoštni teden 1903. Podpisani so dr. in dež. poslanci:

Načelnik dr. Cingrija, dr. Arneri, Bakola, Biankini, grof Borelli, Borčić, grof Caboga, Carić, dr. Ferri, Iv. Goriup, dr. Grgić, dr. Ivčetić, dr. Katnić, dr. Klaić, Korlaet, dr. Majstrovic, dr. Marović, Milić, Perić, Prodan, Radić, Radimiri, Ribčić, dr. Ružević, dr. Rybař, dr. Smodlaka, Spinčić, dr. Stambuk, dr. Trinajstić, dr. Trumbić, dr. Verona, vitez Vuković in dr. Zaffron.

Vsi dunajski listi so objavili to izjavo v celoti ali pa vsaj glavne odstavke ter priznavajo, da je stvarna in trezna.

Danes odpotujejo zadnji poslanci v Dalmacijo. Ostalo je tu le pet dalmatinskih državnih poslancev, ki te dni sestavijo nov nujni predlog, ki ga vložijo v bodoči seji. Predlog bode prvi utemeljeval posl. Borčić.

Zavarovanje zasebnih uslužbencev.

V predzadnji številki smo poročali pod tem naslovom, da je ministerski predsednik dr. Koerber v seji sejalno-politiškega odseka izjavil, da država v svrhu zavarovanja zasebnih nastavljenecv ne more zagotoviti nikakega prispevka niti v pokritje eventuel primanjkljajev niti v nekako dopolnilo vplačilnih zneskov. Pri tej priliki smo namignili, da vsled tega ni mnogo nade na uveljavljenje težko zaželenega zakona in da se je vršil v tej seji nekaj oficijelni pogreb tega načrta. Seveda tega ni smatrati tako, kot bi se razprava o tem prevažnem vprašanju sploh več ne vršila. Nadaljevala se je po izjavi ministerskega predsednika ter je odsek odklonil nekaj odložitveni predlog posl. dr. Marcheta s znatno večino. Imenovani poslanec je namreč želel, naj se iz predlagateljev in poročevalcev osnuje nov pododsek, ki naj bi se v sporazumu z vlado posvetoval o tozadevnih stavljenih predlogih in o njih poročal v prvem tednu po binkoštnih praznikih. Kakor ta, so pa bili odklonjeni tudi predlogi posl. Kinka, a grofa Zedtwitza in Wraetz-a, ki so vsi več ali manj merili na pokop. Konečno je obveljal paragraf 30 po nasvetu poročevalca ter bila sprejeta še naslednja resolucija grofa Szepeykega: Vlada se pozivlja, da se v bodočem načrtu za zavarovanje delavcev ozira na zasebne nastavljenice, ki se zavarujejo po tem posebnem zakonu, ki bi pa po svoji plači pripadali v okvir splošnega delavskega zavarovanja. Ta okvir naj se pa raztega tako, da država v pokritje njih rent ravno tako prispeva, kakor pri ostalih delavskih kategorijah. — Z drugimi besedami se to pravi, naj vlada prevzame vsaj en del zavarovalnih bremen. — Z vsprejemom napominanega § 30, ki določa prisose zavarovancev in gospodarjev, je odstranjena ena največjih težkoč in nada je, da obvelja v odseku tudi način organizacije te zavarovalnice, kakor je dogovorjen mej poročevalcem dr. Fořtom in vlado. Zakonski načrt gre potem brez vsakih ovir lahko takoj v plenum poslanske zbornice. Zlomiti ho pa treba, kot smo omenili, dosedanje vladno nesklenjenost in jo prisiliti do vsaj malenkostnih obveznosti, ker bi bila sicer radi neprevelike naklonjenosti od strani zastopnikov kapitala dana neljuba možnost, da načrt pred definitivno zajamčeno varnostjo ne bi bil odobren. Upamo, da se to posreči

v polni meri, ker bodo vsi pravi ljudski zastopniki pritiskali na vlado in pospešili nujno stvar brez ozira na to, kaj sodi kapitalistiška klika.

Sijajna zmaga kršč. učiteljstva na Dunaju.

Kdo bi si bil mislil pred nekaj leti! Dunajsko učiteljstvo je pri svojih desetih konferencah volilo šest zastopnikov v okr. šolski svet. Oddanih je bilo skupno 3826 glasov. Krščansko misleči učitelji so dobili 2000, liberalni pa le 1500 glasov. Zmagali so prvi s tremi kandidati, s tremi pa prišli v ožjo volitev, pri kateri brezdvomno poro. Poraz liberalnega in socialnodemokratskega učiteljstva je naravnost uničevalen. Po pravici omenja dunajsko krščansko časopisje, da je bil dan volitev v okrajni šolski svet časten za krščansko misleče učiteljstvo in zaslužen obračun za zaveznike socialnih demokratov in nemških radikalcev.

Kompromis na Ogerskem.

Najnovejša poročila iz Budimpešte so včeraj namigavala, da se morda še tekoči teden izvrše na Ogerskem sila važne izpremembe. Pasti ima seve v prvi vrsti Szell in z njim vred neki tudi zborniški predsednik grof Apponyi ter se nadomestita z novimi možmi. Novi mož bi bil po teh virih finančni minister Lukacs. Koliko je resnice na tej vesti, se doslej še ni pokazalo in se tudi še ne da kontrolirati. Nasprotno je pa prišla sedaj zopet na površje ideja kompromisa mej opozicijo in vlado. Seveda Szell, recimo vsaj uradno in v javnosti, sedaj še ničesar ne mara čuti o kompromisu in opetovano izjavlja, da hoče zlomiti premoč opozicije, čeravno se boj v parlamentu nadaljuje skozi celo leto. Volja legalne večine mora priti do veljave. Vkljub temu pa nočejo utihniti vesti o kompromisu in krožijo v tem oziru v poslaniških krogih naslednje tri kompromisne ideje.

Prvi kompromisni načrt meri na to, da opozicija pritrdi sedaj na dnevnem redu se nahajajočim vojnim predlogom proti koncesijam v narodnem oziru, oziroma da rešitvi vsaj ne provzroča več nobenih ovir. Vodja Ferencz Košut je baje izjavil, da ustavi boj proti vojni predlogi, ako se reši vprašanje glede vojaških zastav in se ogrski častniki premeste v ogrske polke in obratno. Če bi bila resnična ta trditev, pravi neki ogrski politik v nekem berlinskem listu, bi bil mir že davno sklenjen, ker je vlada v resnici že davno ugodila tema dvema zahtevama. Košut pa taji, da bi bil stavil ti zahtevi, in zahteva neki z delom svojih somišljenikov prej ko slej: ogrski službeni jezik; te zahteve mu pa vlada ne more izpolniti pri najboljši volji iz tega enostavnega razloga, ker za izvedbo te želje manjka v ogrski armadi nič manj kot 3000 ogrskih častnikov!

Tudi drugi načrt ni nič bolj praktičen. Neodvisna stranka baje ustavi boj, če dobi ogerska deželna bramba topništvo. Seveda se vidi na prvi hip, da je neizvedljiva ta zahteva in to pred vsem radi ogromnih stroškov. Že sedaj, ko zahteva vlada le 200.000 K vsled pomnožitve kontingenta vojaških novincev, opozicija odklanja to zahtevo z ozirom na mnoga ljudska bremena; navedana Košutova želja bi pa požrla nič manj kot 10 milijonov kron.

Preostaja torej le še tretji način, ki se pa da na najlažje izvesti: Opozicija za letos dovoli povišani kontingent vojaških novincev proti temu, da vlada takoj prične z revizijo vojnega zakona in uvedbo dveletne vojaške službe. Potemtakem bi se vojaško vprašanje definitivno rešilo šele prihodnje leto. — Seveda se doslej še ni udal noben del. Opozicija hoče imeti koncesij, vlada pa noče kapitulirati, oba dela bi bila rada zmagovalca. To pa seveda ne gre.

Že zopet Combes in sin.

V zadnji seji francoske poslanske zbornice so prali samo »čedno« perilo. Najpreje so izmivali mornariškega ministra Pelletona, o čemur smo včeraj poročali, potem je pa prišel v »žehto« zopet Combesov sin Edgar. Gre se pri tem kakor pri vseh enakih slučajih za večje ali manjše svote drobiža; v predležečem slučaju za malenkost 25.000 frankov. Stvar je pa po pojasnilih poslanca Fladina takale: Mladi Combes je igravec in torej rad zahaja v pariški igralni klub. Tam bi bili radi igrali prepovedano bacarat igrjo, in mladi Combes je preko policijskega prefekta Lepine izposloval klubu dovoljenje in zato prejel navedeno svotico. — O tej zadevi se je govorilo po celem pariškem mestu in torej ni čudno, če je zašla tudi v parlamentarne kuloarje. Tu jo je posebno živahno komentiral opozicionalec Fladin, radi česar ga je Combes mej Pelletonom debato resno prijel in zahteval, naj te govorce javno ponovi v interpelaciji. Mesto njega je interpeliral socialist Rabier in Combes je vse proglasil za navadno laž, vkljub temu, da je Fladin izjavil, da nastopi pred porotnim sodiščem vsak hip kot priča. Minister pravi, da njegovega sina obrekujejo le radi tega, ker je vsikdar zvest republiki.

— Kako dolgo neki bo Combes še hotel prati tako perilo?!

Ruske zahteve glede Mandžurije.

Iz Pekina dobaja sedaj natančno besedilo zahtev, ki jih je stavila ruska vlada kot pogoji za odhod ruskih vojakov iz Mandžurije. Ruski zastopnik M. Plancon je naznanil, da njegova vlada ne bo poprej poklicala svojih vojakov iz teh krajev, dokler Kitajska ne spoštuje teh zahtev. Rusija je po svojem zastopniku predložila sledeče zahteve: 1. Kitajska ne sme odpreti nič več mandžurskih pristanč ali mest; 2. Kitajska ne sme pustiti nič več tujih zastopnikov v Mandžuriji; 3. V javnih službah smejo biti vslužbeni samo Rusi; 4. Sedanja vlada v Mandžuriji mora ostati nespremenljiva; 5. Clninske dohodke v pristanišču Novi Gwang mora Kitajska izročiti rusko-kitajski banki, 6. Zdravilna komisija se mora ustanoviti pod ruskim upraviteljstvom; 7. Kitajska ne sme nobeni drugi tuji državi odstopiti kakakega dela Mandžurije. Ko so postale te zahteve znane, je na kitajskem dvoru zavladala velika ogorčenost, toda vlada si ne more pomagati. Če zavrne zahteve, bo Rusija istotako zadovoljna, kajti potem bo pa obdržala v svoji oblasti vso Mandžurijo.

Amerikanci na Filipinih.

Amerikanski listi objavljajo posameznosti zveznega generala Milesa o sedanjih razmerah na Filipinih ter o grozovitostih ameriških vojakov. General pove marsikaj zanimivega v svojem objavljenem poročilu. Pravi, da bo otočje zlahka podjarmljeno, ker so vstahi kaj slabo oboroženi. Podnebje pa je za te vojske tam silno nezdravo. V 141 posadkah jih je zdaj do 20.000 mož. Prav mnogo jih je nastanjenih po cerkvenih posestih, cerkvah, samostanih, šolah in drugih zavodih. »To,« meni general, »je po mojem mnenju povsem napačno in bi se imelo takoj nehati. Škode na posestvih se na ta način gotovo napravi za par milijonov dolarjev, katere bodo brez dvoma morale enkrat plačati Zedinjene države.« — Osem milijonov Filipincev na otočju je danes morda najnesrečnejše ljudstvo — nadaljuje poročevalec. Deželo jim je opustošila vojska. Po mnogih krajih so kobilice uničile poljske sadeže. Kuga je gospodovala in pobrala 75.000 ljudi po uradnem izkazu; ravno toliko in še več pa se sodi da jih je pomrlo, o katerih javnosti še znano ni. O učenjih grozovitostih nadaljuje poročilo: Tri izmed ondi trpinčenih ljudi je videl gen. Miles na lastne oči. Eden izmed teh je katoliški duhovnik o. Jose Diaznes. Hkrati sta pa bila mučena od lieut. Guajota še dva druga duhovnika. Padre Jose Diaznes je tožil Milesu, da so mu vse zobe izbili, da so ga drugače trpinčili, da so mu okradli 300 dolarjev, da so hoteli njega in še ona dva druga duhovnika umoriti in da jih je rešil smrti major Carrington, ki je po nje poslal. In lieut. Guajot je bil za ta zločin samo odstavljen od službe za tri mesece in moral plačati 159 dol. globe. In naposled pravi general Miles: »Našel sem velik del naših vojakov v posesti cerkvenega imetja, samostanov in učnih zavodov. To je po mojem prepričanju popolnoma krivično in bi moralo takoj prenehati. To je resna poškodba posesti in dasi morebiti prepreči požare, vendar bode mnogo škodovalo poslopjem ter bo vzrok, da bodo Zvezne države tožene za več milijonov dolarjev odškodnine, ki se bo morala plačati.« Kako krasna ta naša ameriška kultura!

Venezuela se hoče maščevati.

Venezuelska vlada je izdala posebno naznanilo, v katerem natanko označuje pravice in dolžnosti tujcev, ki se naselijo v tej državi. Tujci so podvrženi vsem dolžnostim državljanov, toda jim ni potreba služiti v armadi. Ne smejo se pe na noben način vmešati v politiko t. j. biti udje političnih društev, izdajati političnih časopisov, postati državni vslužbenici, delati političnih govorov, prijeti za orožje v slučaju domačih preprirov. Tudi družih strogih točk je vpeljala vlada, ki bo praktično omejila naseljevanje zlasti tujih trgovcev v Venezueli. Vlada se misli najbrž maščevati za neprijetnosti in zadržega, v katero so jo pred par meseci spravili nemški in angleški kupci in agenti.

Iz brzojavk.

Potovanje evropskih vladarjev. Italijanskega kralja pričakujejo v Londonu 12., v Parizu pa 18. ali 19. junija. Koncem junija pride ruski car v Rim in na povratku obišče našega cesarja na Dunaju. Obisk Loubeta pri kralju Viktorju Emanuelu je že uradno naznanjen, vendar dan še ni definitivno določen. — Lahki se umikajo. »Popolo Romano« piše, naj zadnji dogodki Avstrije nikar prevedo ne razburjajo, ker so jih provzročili le v Italiji bivajoči Tržičani in Tržičanke. — Umevno; sedaj sklepajo trgovinsko pogodbo. — Pelletanova afera. »Figaro« vstraja pri trditvi, da je mornariški minister moral prejeti pismo tajnika Humber-

tovih, in navaja dan in število prejemnice o priporočenem pismu. — Brat markanskega sultana zastrupljen. Iz Ceute dohaja doslej še nepotrjena vest, da je zastrupljen brat sultanov, vodja vstajškega gibanja. — Angleški dopisnik izgnan iz Rusije. Dopisnika londonskega lista »Times« so izgnali iz Rusije, ker je zavzemal Rusiji silno sovražno stališče v zadevi Mandžurije. — Volivno gibanje v Nemčiji. Listi vseh večjih nemških strank se pritožujejo nad silnim terorizmom socialne demokracije. Shode nasprotnih strank razbijajo z dovolj znanimi sredstvi. Tako kažejo svojo »premoč«. — Zedinjenje Kreta z Grškimi. Iz Kaneje poročajo, da je bilo na Kreti skrivaj že vse pripravljeno za proklamiranje zedinjenja. Zastopniki velesil so v zadnjem hipu preprečili ta načrt. (?)

Glas iz Česke.

Praga, 22. maja.

△ Gospodarska razstava v Pragi.

O svetovjanskih praznikih, ko prihaja mnogo kmetov iz cele česke zemlje semkaj, se vrši že nekaj let tu gospodarska razstava, — izborna ideja! Letos se je ta razstava posebno posrečila. Udeležba kmetov bila je velikanska in premije bile so jako znatne. Vse kar na »gruntu« živi, vse so pripeljali, od »kralika« do »bejka«, in vse to so kmeti dobro prodali. Obrtniki, mizarji, remenarji itd. iz cele dežele so pripeljali sem svoje izdelke, dobro prodajali in mnogi dobili na blago toliko naročil od veletržcev, da imajo dela dovolj celo leto. »Gospodarski slovník naučný« zopet — keda jga bodo imeli tudi Slovenci! — so zavedni kmetje radi kupovali. Velikanski pa je bil posebno oddelek českih tovarn za kmetijske stroje. Slamozreznice stroje in mlatilnice n. pr. so kmetje prej poskuševali in potem kupovali komaj za eno tretjino cene, kakor to naročujejo Slovenci od tujih agentov. Je č mena je bilo razstavljenih 700 vrst in kako krasno je to zrnje! — Kmetje so imeli v teh dneh v Pragi tudi svoje shode in se pogovarjali o političnih zadevah. Zraven tega so profesorji česke univerze in česke tehnike imeli predavanja, na dan navadno po 3 in več, katerih so se kmetje tako udeleževali, da je bila velika stiska. Govorilo se je tu o velekoristnih rešeh: o umnem gospodarstvu, o gospodarski kemiji, o poznavanju blaga, o zavarovalnih zadevah itd. itd. Tako napreduje česki narod! Že na ti razstavi sem dobil prepričanje, da bodo Čehi tako zastopani na svetovni razstavi v Petrogradu, da bodo to včasit in slavo celega Slovanstva!

△ Narodopisni muzej v Pragi. O svetovjanskih praznikih se kaže »Matička Praha« nasproti »venkovanom« v vsi svoji ljubeznivosti, da bi postalo romarjem bivanje v Pragi prijetno in koristno. Pristopne so jim seveda vse cerkve in njih dragocenosti, o gotovih urah celo sijajne dvorane kraljeve palače na Hradčanih; zastoj se romarjem odpirajo vsa praška muzeja, in ta so znamenita! Na novo so letos odprli na dan pred vs. Janom Nepomuckim v krasni vili Kinskih vrtov »Narodopisni muzej českoslovanski«. Kar se je videlo na narodopisni razstavi v Pragi leta 1895, je tu sedaj našlo svoj trajni prostor v nemalo slavo českega naroda. Cele bukve bi zamogel napisati o ti razstavi. Vse kar je za narodno življenje česko važno, je tu lepo in skrbno hranjeno še poznim rodovom. Največ prostora zavzemajo »narodne noše« iz raznih krajev Česke, Moravske, Slezije, iz ogrske slovaške zemlje in celo iz Lužice. Je tu kakih 80 človeških podob naravne velikosti in v praznični obleki, deloma pri zabavi, deloma tudi doma okoli mize zbranih. Dobro si jih oglej in ako prideš potem na kak »jarmark«, kjer mrgoli raznih ljudi in noš, veš takoj tudi, odkod so: To so »Chodi« iz Domažlic, ti so od Plzna, ti od Tabora, to so »holičke« iz Hane, iz zagorja, to »šohaj« (mladenič) iz Vlaškega, to je Slovak, to pobožna Lužičanka. — In če ti kmečki ljudje pridejo v muzej, kako Vam kritizirajo, če ni kaj prav, ali če je kaj slabo izvedeno, potipajo tudi obleko teh »lutek« in strmijo nad dragocenim domačim platnom, ki je tu uporabljeno, in nad krasnimi všivki in štikarijami. Vsa obleka teh muzejnih podob naročena je namreč v dotičnih krajih samih. Strmé še vedno hodim po Pragi in se čudim in zavist se me skoraj oprijema pri pogledu, kako Čehi skrbijo za svoj vsestranski razvoj.

Tudi na Slovenskem se je že spisalo marsikaj dobrih člankov. Ohranimo narodu noše!«, ali ostalo je le pri spisih, dejanja besedam niso sledila.

△ Sakharin. To je iznajdba iz l. 1879. Nemec, ki je »sakharin« iznašel, imenoval ga je znanstveno »Orthosulfaminbenzoesäueranhydrid«. Dela se iz katrana (Theer), kamenenega olja tako-le: C₆H₅NSO₂, in je neizmerno sladka reč. Eden kilogram čistega sakharina ima toliko »sladkosti« v sebi, ka-

kor 500 kilogramov najboljšega českega sladkorja. Sedaj pa že razumete, kako nevaren je sakharin česemu sladkorju, českim tovarnam, českim kmetovalcem, ki sadijo sladkorno peso. Nekaj centov pruskega sakharina more nadomestiti zvečinoma ves česki sladkor! Pa tudi drugod more postati sakharin nevaren. Dobro se še spominjam, kako so si pred kakimi desetimi leti vinorejci nekje na Slovenskem »popravljali« s sakharinom svoja kiala vina. Ena žlica te spake (5 deka) dobro razpuščene, polovnjak tako kislega vina, da se »raztrgani škorenj skupaj potegne«, spremeni recimo v »lutomeržana«. — Od leta 1896 (?) je sakharin prodajati v Avstriji hudo prepovedano in so denarne globe proti »švercanju« naravnost velikanske. Pretečenih 6 let je na severnem Českem na ta način, ker so jih dobili pri »pašovanju« sakharina, prišlo nekaj kmetov celo ob svojo posestev. Pa »pašovanje« traja naprej. Letos začetkom majnika konfiskovalo je finančno ravnanje v Tešinu (na Slovenskem) trgovcu Davidu Rosenzweigu 300 kl. sakharina in mu odmerilo kazen. Ker je žid rekuriral, se je hitro finančno ravnanje na njegova posestva siloma intabuliralo z 20.000 kronami, da bi se jim ne izmuzal. — Pretečni teden šla je na radost vseh českih »cukrovarov« vest po českih listih, da je neki žid iz Nemčije, kjer se dela sakharin, že leto dni uvažal čez Pontafel na Italijansko, in odtod tudi v Avstrijo, vsak teden po 100—140 kilo »pomarančovega izvlečka« v močnih kosturnih kangljicah. Finančni stražniki v Potafelu pa so imeli nekega dne čas, radovedni so tudi, navrtali so tedaj eno teh berlinskih kangljic in glej sakharin! Kazen za to kilo znaša 2880 frankov! Na leto bi zneslo to 14.976.000 frankov! Lepa reč! Žid seveda rekurira! Ko bi vendar avstrijska vlada proti temu rekurzu tudi tako trdna ostala, kakor je nasprotivsem opravičenim slovenskim težnjam in potrebam!

Novice iz Amerike.

§ Gospodarska organizacija ameriških Slovencev. Kdor pazno zasleduje razvitek gospodarske organizacije ameriških Slovencev, mora priznati, da se je že dosti hvalevrednega doseglo. Gotovo veliko dobrega pa utegne storiti za naše varčne delavce mlado domače podjetje »Stavbinsko posojilno društvo Radecky« v slovenski naselbini Utica, Illinois. Če bi rojaki širom sveta hoteli obračati več pozornosti do tega podjetja, bilahko Slovenci imeli svojo lastno posojilnico v Ameriki.

§ Boj v slovaški cerkvi. Grozovit boj se je vnel predzadnjo nedeljo po jutranji maši v jolietški slovaški cerkvi sv. Cirila in Metoda na Landau avenue, ki ostane kot neizbrisljiv madež na slovaškem narodu. Župnik Kolar je bil glasom govorjenja Slovakov kriv vsi neslogi v župniji. Njega so hoteli iztrati iz cerkve in župnišča na vsak način. Zato je Kolar poklical na pomoč šerifa, ki je po nekaterih svojih pomočnikih stražil župnika tudi v cerkvi med službo božjo. Ker pa se je šerifu zdelo, da se je že povrnil mir, je dejal Kolarju, da se mu ne vidi več potrebno imeti straže okoli njega. Pod navideznim mirom pa je tlela žrjavica hude jeze in želje po maščevanju. Zadnjo nedeljo torej ni bilo več pomožnega šerifa okoli cerkve. Prva sveta maša se je vršila brez vsakega nereda. Ravno pred veliko sveto mašo je cerkveni pobiralec Opsitnik prišel s pobiranjem doneskov. Ko pride do neke Slovanke, zgrabila je ta svoj težko okovani molitvenik ter mu ga z vso silo vrgla v obraz, da se je Opsitniku takoj pocedila kri. To je bilo znamenje splošnega boja. Mahoma so se najbližji vrgli po Opsitniku ter ga pričeli udrihati. Kolar je hitro telefoniral po šerifa, ki je došel s svojimi pomagači, pa tudi celi voz policije je bil kmalu pri cerkvi. Ker se jih je mnogo razpršilo, niso mogli vseh aretirati, razun manjšega števila, katere so parkrat naložili na voz in odpeljali na policijsko stražnico, skupaj kakih 50, med temi več žensk. Mnogi udeleženci pretepa so bili tako pretepeni, da so krvaveli iz več ran po obrazih ter so jim morali zdravniki obvezati poškodbe.

§ Deklica povožena. V Jolietu, Ill., je 7. maja lokomotiva povozila desetletno slovaško deklico Marijo Horvat, ki se je igrala ob železnici z drugimi otroci. Kolesa so jo dobesedno pretrgala na dvojce, ter je revica koj izdihnila.

§ Eksplozija. V Clevelandu, Ohio, se je 2. maja popoludne prigodila grozna razstrelba. Tovarna za rakete, last družbe Thor Mnf. Co. je v drobne kosce raznešena, poleg tega bilo je tudi več rezidenc v okolici hudo poškodovanih in več ljudi je bilo poškodovanih. Posestnikovemu sinu bila je leva roka odtrgana, in dvojce delavk je umrlo na potu v bolnico.

§ Cerkev pogorela. Zadnjo nedeljo večer je rimsko-katoliška cerkev Matere

Božje v Highland Park v Chicagu pogorela do tal. Goreti je pričelo po večerni pobožnosti, ker je požar najsilneje divjal v zakristiji in ob velikem oltarju. Strežniki so bržkone zažgali z ogljem. Ogenj so zapazili šele, ko je plamen sčignil skozi streho in potem ni bilo ničesar več mogoče rešiti. Cerkev je bila sezidana pred šestimi leti in je stala 12.000 dolarjev.

Š Petnajst ribičev utonilo. Ameriški ribiški čolnici „Gloriana“ iz Gloucester, Mass., je zavezil v skale blizu White Point Ledges, ter je vtonilo petnajst izmed osemnajstih oseb vsega moštva. Vlada je huda megla ter bilo morje hudo razburkano. Ostali trije, ki so se rešili, so preživeli na skalovju strašno noč.

Š Ustreljen v mestni dvorani. Advokat James B. Marcum je bil ustreljen v Jackson, Ky., ko je ravno zapuščal mestno dvorano, kjer je vložil pritožbo zoper neko volitev. Morilec je v paniki in gnječi zbežal brez sledu.

Š Parnika trčila. V Norfolk, Va., sta 5. maja zjutraj zadela skupaj na morju parnika Saginaw, last Clyde črte, ter Hamilton, last Old Dominion Steamship kompanije. Nezgoda se je pripetila ob obrežju Virginije ter se je Saginaw v kratkem času potopil, z njim pa tudi osemnajst ali pa še morda več oseb.

Š Šola uzmovičev. Kakor je pred nekim brooklynskimi sodnikom izpovedal deček Salomon Hellerstein iz Manhattan, se nahaja v tem mestu nekaka »akademija za zločince«. Stal je tam obtožen, da je ukradel denarnico ženski, ogledujoči neki požar na Union-cesti, in tatvino tudi priznal. Deček je pravil, da krade že šest tednov in da je z drugimi tovariši zahajal v neko hišo na Manhattanu, kjer sta poučevala, kje, kdaj in kako treba krasti, dva mlada človeka. »Gojencev« v ti »šoli« je do trideset, v starosti 12 do 19 let. Vsak je moral iti na odločen kraj mesta, in ko so nakradeno prinesli skupaj, so si porazdelili deleže. Tako je tudi on z nekim takim »sošolcem« moral se vmešati neke med množico. Ugrabil je denarnico s 60 dolarji. A ženska je zakričala in policaj ga je po kratkem begu aretiral. Sodišče je dečka oddalo očetu v varstvo.

Š Drohne ameriške novice. Blizu Santa Fe, Ill., je bil 26. aprila linčan neki zamorec. Nato je nastal med belimi in črnimi hud boj, v katerem je bilo več oseb ranjenih. — V Salt Lake City, Utah, se je dne 27. aprila Bessie Knecht zbudila iz dolgega spanja, ki je trajal 75 dni. — Po nekaterih poročilih se bo letos v Klodike izkopalo zlata v vrednosti najmanj 15 milijonov dolarjev. — Blizu Buffalo, Ks., sta dne 56. aprila skupaj trčila dva vlaka. 11 delavcev je bilo ubitih in 25 ranjenih. — Na prevozniku Thomas bo iz San Francisco ta dni poslanih na Filippine 1.200.000 pesos filipinskega denarja. — Tri osebe so si v enem dnevu v Washingtonu vzele življenje s tem, da so povzile množico karbolove kisline. — Pri mestnih volitvah v Jolietu so z izjemo dveh kandidatov zmagali povsem demokratski. Republikanski kandidat v drugem okraju, Slovenec g. Nemanič, je propadel z 38 glasov manjšine. — Ob obrežju države Virginije je dvajset oseb zgubilo svoje življenje. Parnik »Hamilton« od Dominion S. S. družbe zadel je v gosti megli ob parnik »Saginaw« od Clyde S. S. družbe s tako silo, da mu je ves zadnji konec popolnoma odbil. — Obesil se je v ječi Ludovik Sedlacyk, obtožen, da je lansko leto umoril Ano Haffner. Sedlacyk je izvršil samomor v strahu, da ga porotno sodišče obsodi na smrt. — Deset oseb, osam moških in dve ženski, je bilo ubitih v tovarni Northwestern Star Oil kompanije v Minneapolisu kot posledica eksplozije velike petrolejeve posode. Škoda cenijo na 50.000 dolarjev. — V Terre Haute, Ind., so bili pri neki železniški nesreči dne 29. aprila ubiti trije delavci. — Parni kotel se je razpočil dne 29. aprila pri Scheidler tovarni za stroje v Newark O. Ubit je bil lastnik tovarne, osem delavcev pa ranjenih. — V Vermontu, Ill., se je dne 29. aprila podrl velikanski elevator, v katerem je bilo shranjenih 100.000 mernikov pšenice. — V Duluthu, Minn., in večjem delu severne Minnesote vlada hud mraz.

Š Velika nesreča na železnici. Iz Detroit, Mich. se poroča: Neznosna nesreča se je pripetila, ko se je brzovlak Grand Trunk železnice zaletel z vso ogromno silo v množico izletnikov, ki so ravno šli na vlak, da bi se odpeljali nazaj proti Toledo, Ohio. Izletniki so bili večinoma Poljaki, ki so dospeli semkaj praznovati s svojimi rojaki 112. obletnico razglasenja poljske svobode. Obilo ljudstva je stalo po železničnih tirih Lake Shore železnice, po kateri so se imeli vrniti nazaj, kakor tudi po tirih Grand Trunk proge, ki teče vsporedno. Da ima po zadnji črti priti kak vlak, o tem ni nihče slutil. Nekoliko po osmi uri pa pridrvi z vso silo in brez opomina brzovlak Grand Trunk železnice, vozeč iz Chicage, ter se zadrti v gnječo, ki je stala kakor okamenjena na tirih. Tu se je nudil grozen prizor. Velikan-

ska gonilna kolesa lokomotive so trla pod seboj očete, matere, otroke ter ovijala okoli sebe njih obleko, zopet druge pa suvala proč od sebe, da so obležali nezavestni. Sprednji del lokomotive je odnesel seboj napol mrtve moše in žene, druge je erglo v zrak, da so s stokom obležali na tleh. Vpitje, ječanje in tarnanje je bilo nepopisno. Na mestu je ostalo ubitih do deset oseb, nad 40 ranjenih, mnoge izmed teh smrtnonevarno.

Š Ameriško bogastvo enega milijonarja. Finančni ameriški kralj, Pierpont Morgan, je v veliko čudo. Zbirja najmenitnejša umetniška dela, katera pa ne more, da bi jih spravil v New York, kjer ima muzej, da mu ga zavidajo vsa glavna mesta. Tekom zadnjih dvanajst let je nakupil Morgan umetnin za kakih 50 milijonov kron z namenom, da vso zbirko prenese v Zedinjene države. Ali čarina, katero bi moral plačati tamkaj, je tako velika, da je zaenkrat od svoje namere odstopil. — Doslej se je Morgan pečal samo s trgovino in industrijo, a zdaj tudi z umetninami stare Evrope, ker je kupal vse, kar je vredno in sposobno, da prenese v Ameriko. O Evropa!

Š Nesreče na ameriških železnicah. V zadnjem četrtletju lanskega leta je bilo v zveznih državah vsled nesreč na železnici ubitih 266 oseb, ranjenih pa 2788. Skupno je bilo v tem času ponesređenih do smrti 938 oseb, ranjenih pa 11.173. Železnice so morale plačati 2 1/2 milij. dolarjev odškodnine.

Š 20.000 dolarjev za razžaljenje psov. bi rada dobila neka. seveda Američanka Laurensen v Novem Yorku. Toži namreč upravo neke parobrodne družbe, ker so njeni delavci siloma soravili njena dva psa na oni del ladje, kamor spadajo psi, in jih niso hoteli pustiti v salonu I. razreda.

Š Naši rojaki v Ameriki. Poročil se je v Pueblu g. Josip Lepič izpod Kureščka na Dolenjskem s Francoškom Andolšek iz Gor. vasi pri Ribnici. V Alexandriji v Indiji. sta se poročila g. Ant. Koprivnikar s Pavlino Mar. oba iz Smartna pri Ljubi. — Umrle v Alleghenyju, Pa, v bolnišnici John Berkope. Pokojnik je bil doma iz vasi Griblje blizu Črnomlja, ter star šele 35 let. Bil je že več let v Alleghenyju, dobro poznan v mestu in okolici, ter vrl in zvest član K. S. K. Jednote. V stari domovini zapuščal ženo in enega otroka. — V Minn. je jekalni je 1. maja ob 1/10. zvečer ponesrečil Frank Mohar iz Prevalj pri Grosuplju. Hoteč se izogniti goreči tekočini je zgubil tla izpod nog in ves v ognju se opotekel čez nasip nad 80 m. globoko. K sreči je padel v spodaj se nahajajočo lužo in se pogasil. Zdravniki nimajo upanja, da bi okrevale.

Š Stroj za tlakovanje cest so prekusili nedavno prvič v Chicagi. S strojem se tlakovanje zelo olajša. Stroj je podoben lokomobilu. Na težkih kolesih počiva motor s strojem, ki ima spodaj 4 tiskače, katere dviga stroj in ki zabija kamenje. Stroj opravlja težko delo zabijanja kamenja veliko boljše, hitreje in ceneje, kakor če tlakujejo ceste delavci. Torej zopet nove konkurenca delavcem!

Š Fotografija v temi. New-Yorški profesor Goodspeed je iznašel način, na katerem tudi v temni sobi izbor. fotografira ljudi.

Dnevne novice.

V Ljubljani 30. maja.

Razgovor s trojico velikanov.

Dunajska „N. Fr. Pr.“ je poslala posebno poročevalca v Zagreb, da v razgovoru z merodajnimi krogi zve „resnico“ o dogodkih. Poročevalec se je mej drugimi razgovarjal s samim banom Khuenom, z njegovo „desno roko“ — kakor pravi dopisnik — odjelnim predstojnikom Krajecsvichem, ter z njegovo „levo roko“, srbskim zastopnikom doktorjem Šumanovićem. Od odličnega hrvatskega politika smo prejeli v tej zadevi naslednje pismo: Dunajski časnikar je torej obiskal tri velikane, da jih popraša o vzrokih najnovejših dogodkov, ki so plod izzivanja, gaženja najelementarnejših narodnih pravic, prvih pogojev narodnega življenja. To je jasno vsakemu, kdor zasleduje hrvaške razmere. Zato je glupo in otročje, da te dogodke spravljajo v zvezo z ogrsko obstrukcijo ali jih opisujejo kot delo dunajske kamarile. To morejo le oni storiti, ki se tresejo pred gibanjem, ker se čutijo krive, ter lažejo vsakemu, kdor jim hoče verovati. To veruje tudi dunajska „Presse“, ker pričakuje propast poštenega hrvatskega naroda. Ne bavim se dalje z natančno analizo mišljenja imenovanih treh veljakov, hočem izjaviti iz njihovih besed le posledice ter jih pokazati v pravi luči.

Vsi misleči dobro vedo, da je vse gibanje povzročil prevržen ban sam, ki je izgojil na svoj način mnogo „streberjev“, kateri zatirajo narod in gazijo njegove pravice. Krajecsvich govori isto, kar prevržen njegov gospod, samo z drugimi besedami. Tretji sliši, kar je rekla prva dvojica, pa tudi on kima, ker tako je naučen, to je njegova naloga. Ti torej narekujejo osodo Hrvatski. V oči pa so morale pasti vsakemu naslednje besede: „Die dortige Bevölkerung ist leicht erregbar. In ihren Adern rollt eine Mischung von slavischem und italienischem Blute, sie neigt sehr zu Demonstrationen mit der Kehle, entweckelt sehr viel Courage in dem Zerschneiden der Telegrafendrähte, ist aber sonst sehr gutmüthig.“ Tako je rekel ban. Torej on veruje v dobrodušnost naroda in misli i nadalje biti zaščitnik brezakonja in nasilja; ta dobrodušni narod hoče malo razgrajati ter se zopet pomiriti in pustiti široko in prosto polje strahovladi. To izvajamo iz onih banovih besedi. In njegova desna roka je dostavila: „Uebrigens sind wir für alle Eventualitäten gerüstet. Die Beamten haben ihre strengen Instructionen, und Gendarmerie, eventuell Militär wäre überall zur Hand, wenn es noththäte.“ Torej ako bode narod zahteval še nadalje svoje zakonite pravice, potem imajo na razpolago orožnike in vojake. Puške in bajoneti narede mir. To je nova zausenica hrvatskemu narodu, namesto da bi dobrodušni narod pomiril z lepo besedo. To je nerazumljivo omikanemu svetu, a umevno je na Hrvatskem za bana Khuena. S tem naroda ne pomirijo, marveč vlivajo olje v ogenj. Hrvatski narod ne pozabi krvavih žrtev in mučeniške krvi. Zato kliče: Proč z banom in mir je takoj! Odstaniti hoče moža, kateremu je zakon njegova samovolja. Vse gibanje dobiva o s o b n i značaj, v tem moramo biti na čistem. ker strahovlada je osredotočena v eni osebi, ki pravi: Što mi zakon i pravo, ja imam puška i bajuneta. . .

„Slovenec“ zaplenjen. Včeraj je bil „Slovenec“ zaplenjen radi notice „Položaj v Ljubljani“ Sestavek je bil zaplenjen v polnem obsegu. Storili smo kake, da sestavek zopet pride v polnem obsegu v „Slovenca“.

Kanonično vmeščen je bil dne 26. t. m. na župnijo Reko (Rieg) pri Kočevju č. g. Jurij Jaklič, dosedaj župnik v Gotenicih.

Imenovanje. G. Rudolf Rasteiger je imenovan za sod. oficila pri tukajšnjem deželnem sodišču.

Prihodnjo nedeljo dne 7. junija vsi na Šmarno goro! Prihodnjo nedeljo dne 7. junija bo „Slovenska kršč.-soc. zveza“ poletela na Šmarno goro. Vsak, kdor le more, naj se pridruži „Zvezi“, da bo tako prihodnjo nedeljo na lepi Šmarni gori zopet praznik krščanskega ljudstva. Ob 9. uri zjutraj bo v romarski cerkvi sv. maša s cerkvenim govorom društvenega predsednika g. dr. Kreka, po cerkvenem opraviilu pa bo na planinci velika ljudska veselica s raznovrstnimi zabavami. Somišljeniki, v nedeljo dne 7. junija torej na Šmarno goro!

Slovenski duhovnik iz Amerike v stari domovini. Te dni se mudi na Kranjskem č. gosp. Ivan Metod Solnce, župnik iz Št. Pavla v Ameriki. Č. g. Solnce je, kakor znano, dobil lani nagrado, katero je razpisal neki nemški list v Št. Paulu za onega ondotnega župnika, za katerega se bo izreklo največ prebivalcev, da je najpopularnejši župnik v mestu. Naš rojak č. g. župnik Solnce je dobil ogromno večino oddanih glasov, namreč 132.000 glasov. Nagrada je bila prosta vožnja I. razreda za potovanje v Jeruzalem in nazaj. Iz Jeruzalema je č. g. Solnce našemu uredništvu poslal lepo razglednico.

Veteransko društvo v Kranju. Pravila tega društva je c. kr. deželna vlada odobrila. Prvi občni zbor, na katerem se bode vršila volitev načelstva in odbora, bo v nedeljo dne 7. junija t. l. ob 6. uri zvečer v gostilni gospoda Weinbergerja v Kranju. Na občaem zboru se bodo sprejemali tudi društveniki.

— Poziv slovenskim kolesarjem. Prelepi dnevi za kolesarje so se zopet pričeli. Vsak z veseljem zasede svoje kolo ter hiti vun na prosto uživati sveži zrak in občudovat probujajočo se naravo. V tem hipu opozarjamo Vas slovenske kolesarje, da se zopet zberete v onej družbi, katere glavna naloga je pospeševati kolesarstvo, bodisi na kratkih izletih, bodisi na daljnih vožnjah s tem, da svojim članom omogočuje prijetno, osigurano vožnjo, da jim nudi v posameznih krajih razne udobnosti ter jim v slučaju potrebe preskrbuje na svojih raznih pomočnih postajah različne potrebščine. Širom slovenske domovine po Kranjskem, Stajerskem, Koroškem, Gorškem in Primorskem ustanovljenih je za člane zveze slovenskih kolesarjev že 47 pomočnih postaj, katere so opremljene s potrebnim orodjem in drugimi pripomočki, kateri omogočujejo kolesarjem brezplačno izvršiti male poprave na kolesu, ter mu nudijo tudi prvo pomoč v slučaju kake telesne poškodbe. Na vseh pomočnih postajah osigurjena je kolesarju, če je član zveze, dobra in cenena postrežba, kakor tudi eventualno prenočišče. Za slučaj prehoda italijanske meje pridobila si je zveza zopet pravico, da smejo njeni člani prestopiti mejo, ne da bi polagali sicer običajno carino. Število sedanjih pomočnih postaj pa se bode še pomnožilo, istotako bo zvezina skrb pridobiti svojim članom še drugih udobnosti, da jim olahkoči potovanje po slovenski zemlji. Vi slovenski kolesarji pa pomagajte zvezi doseči in vršiti svojo nalogo s tem, da polnoštevilno prijavite svoj pristop. Vsak slovenski kolesar bodi član „Zveze slovenskih kolesarjev“! Vpisnina znaša enkrat za vselej 2 kroni, letni prispevek pa 3 krono. Z malimi prispevki bo torej odboru omogočeno delo, ako se bo slovenski kolesar zavedal svoje dolžnosti. Po celi slovenski zemlji naj kažejo zvezini znaki, da je to naša zemlja in da jo čuvamo vsestransko in jo hočemo i nadalje. Slovenski kolesarji, prijavite torej svoj pristop zvezinemu odboru v Ljubljani. V Ljubljani, dne 25. maja 1903. Odbor zveze slovenskih biciklistov.

— Slovenska predstava v Afriki. Iz Aleksandrije se nam piše: V nedejo dne 17. maja smo imeli v naši čitalnici prvo slovensko predstavo. Vrle Slovenke so prav dobro igrale burko: „Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Prikladna je ta burka sosebno našim razmeram, zato je vsem ugajala najbolj še hišna Kati, ki je res izborna spolnila svojo nalogo. Vsi navzoči so bili presenečeni radi lepega vsepa — in da se tudi v Afriki kaj takega vidi.

— Majniški izlet. Dne 28. maja so imele majnikov izlet učenke višje dekliške šole ljubljanske v kamniško okolico. Pri sveti maši, ki jo je ob 1/10. uri služil v. gospod dr. Svetina v mekinjski župni cerkvi, so pele učenke. Razven veleč. g. dr. Svetina so spremljevali učenke ravnatelj gosp. dr. Lovro Požar, učitelja gg. Razingar in Šiž ter učiteljica gđ. Wesner. Krasen pomladanski dan je izletnikom nudil najlepši oddihljaj.

— Odpadnik. Pred kratkim pri socialnodemokratskem konsumnem društvu v Idriji nastavljeni 22letni Kristan je izstopil iz katoliške vere.

— V konkurs je prišel trgovec Edv. Turk v Dragi, okraj Kočevje.

— Novice iz Mokronoga. Mokronog se bode počasi povzdignil. Sredi trga je zginila kovačnica, na njenem mestu zida g. Povše lepo hišo. Tudi tovarno dobi naš trg. G. Penca zida novo tovarno za usnje in gradi žago, vse bo gnal »ogonj«; upamo, da bo kmalo parna piščal klicala ljudstvo k delu in od dela. Gorska cerkev dobi letos novo stroho, les je že obrezan, opeka tudi že zvožena na Goro, prišla je z Dunaja. Ko bi se hotel še kak bogataš usmiliti cerkve in ji dati lepo sveto, potem bi lahko krasno prenovili dom Marijin. — Uravnava Mirne je privabila zopet na statine delavcev; gošpodarji pa tožijo, da bo malo koristi od uravnave, ker jim končajo najboljše travnike. — Na Puščavi je sedaj tiho, pa le za kratko dobo, popravljajo, a potem gorje vam gozdni, ostre žage vam bodo vzele vse.

— Zahvala. Osebi, katere se je oddolila ob poroki Košuta-Kovačič v Komnu na Krasu za lep milodsr, izrekajo Salezijanci tem potom najiskrenejšo zahvalo. Bog plačaj!

— Nedeljski vlak v Lesce popoludne ob 1:40 prične voziti binkošno nedeljo in bode vozil do koncem septembra vsako nedeljo in praznik. — Vrača se isti iz Lesce zvečer ob 7:04.

— Vozne liste za krožna potovanja. (Rundreisebillets) preuredile so železnice od 1. junija naprej tako, da vdobiti so taki ob enem tudi za potovanja po Italiji in Franciji. Navedeni vozni listi naroče se lahko na vsakem kolodvoru.

— Kratak zakon. V Ribnici na Stajerskem se je dne 13. t. m. poročil Avguštin Kop, delavec v kamnolomu z

Urško Slivnikar, a mu je ista že umrla 21 t. m.

— **Občinski zastop v Krškem** je seglasno izrazil simpatije bratom Hrvatom in nadejo, da dosežejo pravico.

— **Poroke.** Poročila se je v Ribnici na Štajerskem daleč znana veleposelstnica g. Rozalija Mravljak p. dom. Doronikova z Antonom Podlesnik iz St. Lovrenca. — G. Anton Kuhar, učitelj v Trbovljah, se je poročil z gospico Avrelijo Mollovo.

— **Nemci na Gorenjskem.** Nemci nameravajo v kratkem zidati novo nemško planinsko kočjo pod Škrlatico.

— **Sejmi po Slovenskem** od 2 do 6. junija. Na Kranjskem: 2 v Novem mestu, Zgornju na Notranjskem. Radoljci, Sketjiloki, Metliki, Bušachi vasi, Osilnici, Slapu pri Vipavi, Svirci, Motniku, Radohovi vasi, Mirni peči in Kostanjevici; 3. v Krškem; 4. v Senožečah, Cirknici, Hinja in na Igu; 6. v Vinici. — Na Sloven. Štajerskem: 2. v Ljutomeru, Središču, pri Sv. Emi, v Radgoni, Lučah, Marenbergu, Laškem, na Račici, v Cirkovcih; 3. v Ptuj; 4. pri Sv. Urbanu pri Slivnici pri Celju, v Slov. Bistrici; 6. v Gornji Ponikvi. — Na Koroškem: 2 v Podgorjah in Ovspergu. — Na Primorskem: 2 v Hrbeljah in Vidmu; 4 v Gorici; 5 v Glemontu.

Ljubljanske novice.

Deljenje sv. birme v stolnici. Jutri na binkoštno nedeljo bo prevzvišeni gospod knezoškof v tukajšni stolnici dopoldne po pontifikalni sv. maši in popoldne ob tretji uri, na binkoštni pondeljek pa dopoldne po veliki sv. maši po običajnem redu delil zakrament sv. birme.

Poroča. Poročil se je danes v župnijski cerkvi sv. Jakoba gosp. Karl Fischer c. in kr. nadporočnik z gospodično Ernestino Mühleisen. Na koro je svirala vojaška godba.

Umrli je v Vodmatu Jenkove ulice 20. g. Marija Mlakar, a Bleiweisovi cesti št. 11. pa g. Uršula Fabjan.

V Ameriko odšel je, kakor se govori po Ljubljani, tudi Luk. Schumi star.

Baronu Wolkenpergu, o katerem se je trdilo, da je slišal mimo sebe v kazini zvižgati kroglo, dasi je gluhozem, je včeraj nekdo napisal na listek, da bo moral dati uredništvu „Laibacher Zeitung“ 1000 kron, ker ga je tako ozdravila. G. Wolkenperg je na to na listku zapisal, da tudi on sedaj misli, da je mimo njega frčale kamen.

Otvoritev nove izdelovalnice 'sodavice. Opozarjamo na današnji inserat gospoda S. Potnika, ki je otvoril na Sv. Petra nasipu novo izdelovalnico sodovice in jo opremil z najnovejšo opremo.

Čuden dogodek. Bivši juvelir Lercher iz Breile je prišel v Ljubljano s svojimi dragocenostmi, katere je mislil tu prodati. Ko je nekega gospoda na Starem trgu vprašal, kje bi se to prodalo, je nakrat postal sumljiv. Ko je mož prišel v Prešernove ulice, je bil že aretiran in odveden v zapor. Ondi so mu ves denar in dragocenosti vzeli. Sumili so, da imajo v rokah roparja, ki je oropal Marijino podobo na Dunaju. Bil je tri dni v zaporu, dokler se ni dognalo, da je mož nedolžen. Dali so mu potem dragocenosti nazaj, a mož je pričel trditi, da je zmanjkalo dragocenega kamna s 54 karati v vrednosti 10.000 K in kakor se po Ljubljani govori, toži mestni magistrat za odškodnino, češ, da se pri aretaciji ni napravil zapisnik njegovih stvari. Razpisuje se sedaj nagrada 800 kron za onega, ki najde dotični izgubljen dragoceni kamen.

Društvena godba. Sinočnega izrednega občnega zbora, ki se je vršil v gostilni „Pri zlati ribi“, se je udeležilo precej članov. Otvoril je istega društveni predsednik gosp. dr. Vl. Ravnihar, ki je pozdravil navzoče, omenil, da je to že tretji občni zbor, ki se je sklical, in je za tem obrazložil namen tega izrednega občnega zbora in pa splošni položaj godbe same. Nato je prebral tajnik gospod Praprotnik zapisnik o zadnjem rednem občnem zboru, ki se je vzel na Znanje, na kar je poročal blagajnik gospod Bužar o stanju premoženja. Dohodkov je bilo od zadnjega občnega zbora nekako 954 K 57 h. stroškov 1824 K, torej primanjkljaja 369 K 73 h, inventar reprezentira vrednost 1607 K, dolga je še poplačati 1000 K. — Nato da predsednik točko glede obstoja društvene godbe na razpravo. Debate so se udeležili gg. predsednik dr. Ravnihar, ki je dejal, da je stari odbor vztrajal do zadnjega trenutka pri tem boju za obstanek godbe, da je pa odbor povsod našel gluha ušesa in zavezane mošnjike in da je naposled tudi izprevidel, da društveni godbi večina inteligence ni naklonjena, nego sta jo v prvi vrsti podpirala le srednji in nižji stan — trgovci, uradniki, nekateri gostilničarji in kavarnarji in delavski sloji — zato je stari odbor sklenil odstopiti. Godba je v Ljubljani v narodnem kot kulturnem in nič manj tudi v političnem oziru potrebna in ne zadostuje samo vojaška, toda — je predsednik gospod Vl. Ravnihar dal

razumeti — stari odbor se je žrtvovati preveč za to nevaležno stvar, če Ljubljana hoče biti brez civilne godbe, naj pa bo! — Danes po pravilih ne moremo razpravljati o razpustu, ker ni dve tretjini podpornih članov navzočih, pač pa o obstoju lahko razpravljamo, in zato — otvori debato. Za besedo se oglasi prvi gosp. Frid. Pauer, ki omenja pri vsem, da pri prejšnji godbi res marširaj ni bilo v redu, zlasti pri godbi ne, a po njegovem mnenju bi bilo vender sramotno, da bi godba morala prenehati, zato je priporočal, naj se gospodje danes zavemo še za nje daljni obstoj. G. Gorjanc je mnenja, da bi se event. dalo izhajati tudi z manjšim številom godcev (6 do 7 angažovanih, ostali pa bi se plačali od nastopa i. t. d.) ki bi bili venderle zadovoljni, da imajo sploh kak zaslugek. In inventarja bi bilo tudi škoda, če bi jel v kaki podzemski shrambi plesniti! — Zato naj se dela za obstoj godbe, ko imajo tudi godci veselje sodelovati in teh je v Ljubljani vender še okoli 20! Gosp. Fr. Galč predlaga, da se izreče dozdajnjemu odboru zahvala za trud in poštrevnost. (Predlog je bil sprejet.) Gosp. Pauer predlaga na to: Za godbo naj se angažujejo za zdaj 4 ali 6 moči in kapelnik; drugi bodo plačani pa od nastopa. Kapelniku bo pa tudi nadzorovati godbo in šolo. Skupaj naj se torej nastavi 14—16 moči. Stari odbor pa se naj naprosi, da ostane še nadalje godbi na delu. (Sprejeto!) Gospod Petrič tudi priporoča, naj bi se stari odbor naprosil še ostati. — Na to povzame predsed. še enkrat besedo: Brez izvanredne podpore se močna godba ne dá vzdržati. Stari odbor jo je sicer vzdržal skoro pol leta brez vsake podpore, a dalje ne vzmore, naj poskusijo novi odbor svojo srečo, če bo izprevidel, da le ne gre, pa izroči vso stvar — inventar „Glasbeni Matici“ s premoženjem vred, ki ji po pravilih gre, in stvar je rešena. Brez izredne podpore in vsaj 500—600 rednih članov se pa močna in dobro izvežbana godba — katere Ljubljana brez vsakega ugovaranja — v istini krvavo potrebuje! — ne more vzdržati. To je sicer sramota za stolno mesto, če nima civilne godbe, toda — razmere so take in novi odbor naj poskusi svojo srečo, on za svojo osebo izjavi, da ne sprejme več mesto funkcionarja, ker je z delom itak preobložen. G. Pauer poudarja, da se dá zadeva še rešiti kakor je že prej omenil. — Ker se nihče na to s kakim predlogom ne oglasi, in je večina starih odbornikov vsako izvolitev odklonila, se preide k volitvi odbora. Izvoljeni so bili v odbor gg.: H. Benisek, Fr. Petrič, Fr. Golob, Jakob Acceto, Val. Mrak, M. Čadež, Ivan Kavčič, Frid. Pauer in I. Hopf. Revizorjema pa gg. Fr. Čuden in H. Magister. Na to je g. predsednik zaključil občni zbor, zahvalivši se udeležiteljem za zanimanje. Vsled tega izida občnega zbora se p. n. g. spodje podporni člani uljudno opozarjajo, da se bo 2. junija t. l. članarina za godbo zopet pobirala.

V panorami na Pogačarjevem trgu je danes zadnjič razstavljeno potovanje po Parizu. — Jutri se prične prvi ciklus zanimivega potovanja po dolnji Italiji, Neapolju in okolici. — V prihodnjih tednih pridejo na vrsto, kakor čujemo, potovanja po Alpah in pa Kanada, torej serije, katerih obisk je posebno priporočljiv dijaštvu raznih učilišč.

Nove stavbe v Ljubljani Tudi letos, kot smo že omenili, se mnogo zida v Ljubljani. One pa, ki si še niso preskrbeli potrebnih stavbišč, vleče k sv. Petru, kjer se na takozvanem škofovem posestvu prodajajo lepe in cene parcele. Od 58 jih je v tem kratkem času razprodaje prodanih že 18 in po tozadevnih vprašanih smemo sklepati, da bo ta del mesta v malo letih popolnoma zazidan in postane pravi kras mesta. Kupci naj se v bodoče obračajo na upravitelja gosp. Josipa Jegliča ali pa na posredovalnico pri prodaji in nakupu posestev g. I. N. Plautza na Rmski cesti št. 14, ki oba dajeta brezplačno tozadevna pojasnila.

Zidarska dela. Tekom zadnjega tedna se je na stavbiščih pomnožilo število delavcev in zboljšalo vreme. V Dalmatinovih ulicah je hiša Smielowskega dovršena do strehe, dograjena je tudi vila Spalekova v Levstikovih ulicah, ki ima tudi že strešnik. Jakob Accetta hiša na Sv. Petra cesti se pokriva; Fr. Švigljeva hiša na Dolenjski cesti ima že strešnik. Podiranje v Dalmatinovih ulicah precej napreduje in so podrla do zdaj že tri objekte. Staro skladišče ob Cigaletovih ulicah (na Gorupovem svetu tik Justične palače) so začeli podirati, da se ulica olepša. Pred trnovskim župniščem in cerkvijo se polaga trotoar. Hiše št. 2 in 6 v Streliških ulicah so prebarvali. Delavcev je došlo ta teden okoli 50 v Ljubljano. Železni most čez Gradaščico bo do 15. junija dovršen. Snaženje in ometanje novih hiš dokaj naglo napreduje. Zgradba »Nar. Tiskarne« je ta teden že blizu parterja dograjena. Stavbena materiala so že

tarasemce navozili za prihodnje dni dovolj. — **Solsko poslopje pri Uršulinkah** bo prihodnji mesec osnaženo. S pričetkom prihodnjega šolskega leta se izroči isto svojemu namenu. Večina novih hiš bo s 1. novembrom t. l. za stanovanje porabna, seveda če bodo gospodarji skrbeli za to, da se dobro osuše! Sicer pa je le želeto, da se stanovanjske razmere v Ljubljani zboljšajo, kajti — dražih in slabih stanovanj je tu že dovolj.

Velika ljudska veselica. Opozarjamo na to veselico pevskega društva »Slavica«, katere se vrši jutri (nedeljo) pri Koslerju. Vspored, katerega smo objavili, obsega petje, godbo, razne ljudske zabave, kegljanje na dobitke in konečno ples. Zvečer bode vrt bengalično razsvetljen. Na dobitke kegljalo se bode oba Binkoštna praznika in sicer cel dan ter se dobitki razdele v ponedeljek zvečer ob 10. uri pri Koslerju. Ako bi bilo vreme prvi dan neugodno, vrši se veselica Binkoštni ponedeljek. Sodeluje vojaška godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 20 kr., društveni člani in otroci do 10 let prosti. Pri pevskih točkah se prosijo vdeležence, da kolikor mogoče mirno izvajanju slede.

Druga velika vrtna veselica pevskega društva »Ljubljana« se vrši 14. rožnika na Koslerjevem vrtu. Godba 27. pešpolka, petje in ljudske igre, zvečer bengalični ogenj. Začetek ob 4. uri popoldan. Kegljanje na dobitke se prične v nedeljo 7. ob 9. uri zjutraj do 10. ure zvečer in se nadaljuje v praznik 11. in v nedeljo 14. rožnika vsakokrat po prej označenih urah in se zaključijo na dan veselice ob 10. uri zvečer. Dobitki: I. 20 kron, II. 15 kron, III. 10 kron, IV. 6 kron za največkrat vseh devet. V. Saljivi dobitke za največ serij. Serija treh lučev 20 vin.

Prijatelj tolste kokoši. Železniškemu čuvaju Juriju Vidicu na Erjavčevi cesti št. 28 je bila včeraj dopoludne ukradena iz vrta kokoš. Sumljiv tatvine je neki fant, star okoli 15 let, s sivo obleko, bos, katerega so ljudje videli hoditi okoli vrta z vrečo v roki.

Zabavni vlak. Danes zjutraj peljal se je delavski zabavni vlak z Dunaja v Trst.

Amerikanci v stare domovino. Danes zjutraj se je pripeljalo 14 oseb iz Amerike obiskat svoje rojstne kraje.

Russkij kružok v Ljubljani Piše se nam: V sredo večer dokončal je Russkij kružok svoj učni tečaj 3. leta. V dvorani »Mestnega doma« zbralo se je precejšnje število obiskovalcev I. in II. oddelka, dam in gospodov, da počaste in se zahvalijo tudi za obili trud — svojemu — neumornemu učitelju blag. gospodu dr. Ljudevitu Jenku, kakor tudi vsem drugim dobrohotnim in poštrevnim damam. V imenu vseh izrazil je eden gospod iskreno zahvalo za trudoljubivost in poštrevnost pri poduku ruskega jezika ter ga uljudno naprosil — da tudi v bodoče ostane zvest »Kružku« in ne odreče svoje podpore! Preobširno bi bilo poročilo, ako bi hotel navajati podrobnosti o kulturnem delu tega društva, pohvalno pa moram omenjati, — da je z letošnjim letom zopet naraslo lepo število — rusčine zmožnih rojakov in rojakinj! Vsa čast jim, ki so tako pridno vstrajali! Povdarjati moram, da je k lepim uspehom v ruske konverzacije letos poleg g. dr. L. Jenka veliko pripomogla dražestna gospica Jelena Vikentjevna Šerclova. S svojo ljubostjo in temperamentom vzdrževala je s podporo še drugih čast. navzočih dam vedno veselo in zabavno disciplino ter dossegla neprisljano lepe uspehe pri konverzijskih večerih! Vsa čast jim! Pohvaliti pa mi je tudi cenjene dame, ki se niso stršile ni dela, ni neugodnega vremena in tako redno in z vspehom pohajale te večere! Letos je, kakor prejšnja leta imel v rabi I. kurs Volperjevo knjigo, — II. kurs pa Blossfeldovo slovnico. Puškinova zbrana dela, itd. in lahko rečem, da je učiteljema za vspehe le častitati. Pri vrenju samovarja bila je animirana zabava skoro izključno v rusčini — in pri tej priliki je g. F. Smole še s primernim ogovorom podaril in razveselil navzočne gospe in gospodične s krasnimi lepo dišečimi planinskimi šopki. Ob kasnej uri pa smo se veselili razšli — z vzklikom: »Do svidanja!«

Abiturijente tukajšnje I. drž. gimnazije so imeli danes zjutraj sv. mašo na Rožniku.

Razstava umetno-obrtnih predmetov. C. kr. avstrijski muzej za umetnost in industrijo priredi takoj po Binkošti razstavo umetno-obrtnih predmetov v »Mestnem Domu« v Ljubljani. Razstava je namenjena obrtnim in onim krogom, ki se zanimajo za napredek moderne industrije. Obsegala bode vzorne predmete iz stroke umetnega pohištenega mišarstva, kovinskega obrta, steklarstva itd. Objekti so že došli z Dunaja. Ko se razstava otvori, bomo o njej obširneje poročali. Opozarjamo pa že danes nanjo obrtnike iz mesta in dežele ter ono občinstvo, ki se hoče prepričati, na kaki stopnji se nahaja danes naš umetni obrt.

Uzorno skladišče dalmatinskih vin otvorila je danes v soboto, dne 30. t. m. tvrdka Bratje Novakovič, lastniki vinogradov v Dalmaciji, v Ljubljani na

Starem trgu št. 15. Natančneje pove v današnji številki našega lista priobčeni oglaš.

Tedenski koledar.

Nedelja, 31. maja: Binkošti; evangelij: Jezus govori o sv. Duhu. Jan. 15. — Ponedeljek, 1. junija: Binkoštni, Juvencij m. — Torek, 2. junija: Marcelin in dr. mm. — Sreda, 3. junija: Klotilda, kraljica. Kvatre. — Četrtek, 4. junija: Franiček Kar. sp. — Petek, 5. junija: Bonifacij šk. — Sobota, 6. junija: Norbert šk. — Solnce izide 1. junija ob 4 uri 19 min., zaide pa ob 7. uri 38 min. — Lunin spremin: Prvi krajec 2. junija ob 2 uri 22 min. popoldne. — Dan zraste do 21. junija za 16 min., in se skrči do 30. junija za 3 minute. — Muzica sacra v nedeljo, 31. maja: V stolni cerkvi pontifikalna maša ob 1/2 10 uri: »Ecce sacerdos magnus« zložil Anton Foerster, instrumentalno mašo v H moll in D-dur zložil Moric Brosig, alleluja z verzikloma in sekvenco »Veni sancte Spiritus« zložil Ant. Foerster, po cfortoriju »Veni sancte Spiritus«, zložil Moric Brosig. — V ponedeljek: 1. junija pontifikalna maša ob 10. uri: Inštru, mentalno mašo v C—dur zložil Ernst Brüer, alleluja z verzikloma in sekvenco zložil Ant. Foerster, po cfortoriju »Veni creator Spiritus«, zložil dr. Franc Witt.

Dogodki na Hrvaškem.

Včeraj zvečer smo dobili poročilo iz Zlatara, da imajo ondi oblasti preiskavo za onimi kmeti, ki so občinski urad in okrajni urad ter pošto zamazali s črnilom. Doslej je preiskava brezvspešna. Čuje se dalje, da namerava veliki župan varaždinski Rubido de Zichy odstopiti. V Zlataru morajo biti vsi javni lokali radi nemirov zaprti ob 9. uri zvečer. Kapetan v Zlataru Vukčević je bil v preiskavi, a preiskava proti njemu ni nič dognala. Oblast je dobila nalog, da posebno pazi na opozicionalce Janka Goloba, Juraja Zerjavca in Franja pl. Pisačca. Narod je silno razdražen. Posebno plenijo oblasti proglaš, v katerih se narod poziva proti tiraniji bana Hedervarya. V zlatarski okolici, v občini Mihovljan, kjer so dva seljaka in en orožnik pri nemirih ostali mrtvi, hočejo oblasti dogodek zatajiti in so zato postavljene v okolici podvojene orožniške patrulje; »Narodne Novine«, mažaronski list, poročajo o tem popolnoma zavito. O dogodkih v Mihovljanu vodi preiskavo sam podžupan županije varaždinske Beloševič. Na poštno poslopje v Zlataru so obesili grb s samohrvatskim napisom. Storili so to zato, ker se boje večjih nemirov. Od Zlatara do Bedekovine imajo dan in noč stražo vojaki, a na kolodvoru Zlatar čuva zgradbo pol stotnije vojakov.

Od hrvaško-slovenske meje se nam poroča: Na gričih ob meji so se včeraj po noči videli velikanski kresi. Oblasti so radi tega silno oprezne, ker mislijo, da je to znamenje za vstalek po noči. Po noči se je čulo od meje pokanje dinamita. Narod je silno razburjen.

Nad zlatarskim okrajem bodo proglasili stroge naredbe.

Dr. Stjepan Spevec, o katerem se govori, da bode začasno naslednik bana Hedervarya, je predsednik stola sedmorice v Zagrebu.

Srbi pozivljajo narod v pomoč bratom Hrvatim in se čuje, da so Srbi poseben tiskan poziv proti banu Hedervaryju razposlali po celem Srijemu.

Telefonska zveza z Zagrebom in drugimi mesti, bo za privatne osebe za nekaj časa ustavljena.

V Krasici je došlo do velikega spopada mejorožništva in kmeti. Ne ve se, koliko je ranjenih.

Mažarski orožniki zasedli so dravski most pri Varaždinu in imajo nalog paziti na one, ki hodijo v Medjimurje, kertudi v Medjimurje se je pričel gibati narod.

Iz Sušaka se poroča: Kljub pretekemu sodu traja gibanje dalje in je velik nemir. Po noči so bili priplepljeni oglasi, na katerem se označuje ban Hedervary kot tiran in varalica.

V Koprivnici nameravajo na binkoštni ponedeljek sklicati velik shod. Orožniki in vojaki so pripravljeni.

Iz Novega Marofa se poroča, da poznanega mažarona grofa Rudolfa Erdödyja čuvajo orožniki in vojaki in da je cela proga od Varaždina do Zagreba polna detektivov, ki imajo nalogo vse znane opozicionalce zapreti.

Dalje v prilogi III.

Iz Samobora se poroča, da je narod navalil na grad grofa Erdödyja in demoliral vso hišno opravo ter je z urnebesnimi kliki „Proč Hedervary!“ opustošil mažaronski grad. Orožniki in vojniki so z največjo silo rastirali narod.

Ne vé se, koliko je ranjenih in mrtvih. Okolu kraja je postavljen vojaški kordon. Na vseh potih v Liki so pojačene straže, a v Liki so veliki nemiri, o katerih se pa radi slabih komunikacij še ne vedo podrobnosti.

V vseh vlakih, ki vozijo proti Srijemu in Zemunu, je polne detektivov, ki imajo nalog vsakega sumljivega Srba aretirati.

Na Reki je včeraj prišlo do demonstracij. Policija je ostro posredovala. Tudi v Grižani pri Reki, kjer je preki sod, so bile zopet demonstracije in so vsi ogrski napisi in pošne ogrske skrinjice razbite.

Iz Čabra je občinski zastop brzojavil cesarju in ga prosil za pomiloščenje obsojenih in preklic prekega sode.

V Metkoviću v Dalmaciji so bile velike demonstracije. Banovo sliko so na javnem trgu sežgali. Iz Mostara je došla tja vojska.

V Grobniku je aretiranih nad 40 oseb. Aretirane osebe so peljali v Ogulin, kjer je v zaporih že okolu 400 oseb in so zaporji prenapolnjeni.

Vsak posestnik na Sušaku, ki točno ob 9. uri zvečer ne zapre hišnih vrat, je kaznovan z veliko globo.

Nekdaj in sedaj „Naša Sloga“ ponatiskuje nastopni manifest, izdan pred 20 leti:

„Mojim Graničarjem hrvatsko-slavonskega področja.

Ker ste Vi na temelju Mojega manifesta od 8. avgusta 1873. tudi v pogledu vojaške dolžnosti vzporejeni ostalemu prebivalstvu v deželah Moje krone ogrske in ker se hrvatsko-slavonsko področje upravlja po civilni upravi, Sem odredil, da se to področje zedinijo z Mojima pokrajinama Hrvatsko in Slavonijo, a s tem z deželami Moje ogrske krone.

S tem se končno završuje znamenito razdobje Vašega narodnega življenja.

Vsled zgodovinskih dogodkov so Vam Moji vzvišeni predniki poverili stražo na južnih mejah avstro-ogrskemu monarhiji, opiraje se prosvetljenim zaupanjem na Vaše junaške kreposti, na Vašo neutrudno budnost in zadovoljnost, in na Vašo požrtvovalnost, ki je postala naravnost dedna.

Vi ste to nalogo tekom vekov vršili z udanostjo.

Vaš cesar in kralj se Vam zahvaljuje na tem. Vseobče priznanje za vse ono, kar ste storili Vi in Vaši očetje, živelo bo v prsih človečanstva, dokler bo sveta in časov.

Jaz pa uprav uživam na preprijetnem zadovoljstvu Mojih vladarskih očetovskih čutstev, ker Mi je usojeno oživotvoriti davno in pravično Vašo željo in dovesti Vas do uživanja onih državljanskih pravic, ki jih uživajo vsi moji zvesti podaniki.

Vse pravice in posebne svoboščine, ki ste jih uživali dosedaj, Vam ostanjejo ohranjene tudi povodom prehoda v nove odnose v zmislu ustanov Mojega odpisa od 15. julija 1881.

Istotako sem poskrbel tudi za to, da se bodo poleg dosedanjih v krajske investicijske namene posvečenih sredstev še druga sredstva obračala v namene Vaše posebne dobrobiti.

Upotrebljajte ta sredstva razsodno mero in modro previdnostjo. Ono bujno narodno moč pak, s katero ste Vi in Vaši očetje branili monarhijo proti vnanjim sovražnikom, kažite odslej tudi na mirnem delu.

Naj Vam božji blagoslov poplača delovanje Vaše srečnim vsepevanjem in trajnim blagostanjem.

Dano v Ischlu, 15. junija 1881.

Fran Josip s. r.

„Naša Sloga“ pripomnja: To so sladki spomini! Danes pa svetovalci Nj. Veličanstva ne dovoljujejo narodnim zastopnikom pristopa pred prestol. Danes se meri Hrvatom z drugo mero.

V stanovanju g. dr. Leva Mazzure, bivšega urednika „Hrvatske Misli“ v Zagrebu je bila hišna preiskava. Pod novo številko je bil podpisan drug odgovorni urednik, a tega oblast ni zapazila in je napravila hišno preiskavo pri gosp. dr. Mazzuri.

Dr. Harambašić potuje sedaj po svojem volivnem okraju. Začetkomu mu je bilo to potovanje po kotarskem predstojniku zabranjeno, a končno mu je ban moral dati dovoljenje.

V Fužinah pri Reki so zaprli vso inteligenco, mej zaprtimi sta tudi poštar Budiselić in njegova sestra Danica.

V Cerju, okraj varaždinski, je bila razdejana v noči od 27. na 28. maja železniška

postaja. Vojaštvo iz Varaždina je napravilo mir.

Iz Zagreba nam poročajo: Eden bataljon je dobil nalog, da pojde v Zemun.

Na tri mesece zapora je v Zagrebu obsojen 17letni Janko Polić, ker je zaklical, ko so vodili redarji v zapor gosposkično Angelo Grünwald: »Ne damo je!«

Po raznih krajih Hrvatske se vrše za dušnice za ustreljenega Krajčca in Pasarića. Za njihove rodbine nabirajo milodare.

O binkoštnih praznikih pride v Zagreb pet poslancev mažarske neodvisne stranke z dvema časnikarjema.

Mažarski listi nič ne poročajo, da so se složili Hrvatje in Srbi za skupno akcijo. Umevno — mažaronom je pri tem zastala sapa!

Mažarski listi poročajo, da so obtožnice proti urednikom „Obzora“ Pasariću in Heimerlu že gotove. Ta vest pa ni resnična. Državni odvjetnik ne misli prejestaviti obtožnice, dokler se ne zasliši Minko Sirovatke in Marjanovića, katerih pa — nima. Na ta način bodeta Pasarić in Heimerl prej umrli, predno dobita obtožnico, ker Sirovatko in Marjanovića mažaroni ne dobe v pest! Pasarić in Heimerl sta vložila prošnjo, da se postopanje proti njima razloči od postopanja proti Sirovatki in Marjanoviću.

Balkan.

»V teh dneh so preiskavali po Bolgarskem več semenišč in bolnišnic, a niso imeli uspeha.

Iz Monastira se poroča: Zadnje dni se je bil v Temrešu najstrašnejši boj, kar se jih je dosedaj bojevalo. Vodja bolgarske čete Čakalarov se je pripravil na defenzivo. Skril se je v neko hišo in se preskrbel z živežem. Nato pa prilete Turki pod načelnikom majorjem Čhajreddinom in zahtevajo, naj bi občinski starosta prišel k turškemu poveljniku. Vaščani so na tako izzivanje odgovorili s streljanjem. Strelji so se čuli iz vsake hiše, posebno še iz utrdb. Turki so seveda streljali ravno v hišo, kjer je bilo zbranih največ braniteljev. Streljanje je trajalo do pozne noči. Tedaj pa zažgo Bolgari skladišče, v katerem je bil smodnik in dinamit, kar je povzročilo silovit izbruh. Požar je jel uničevati poslopje in se vsled hudega vetra jako razširil. Ker se prebivalci niso mogli več braniti, so planili iz vasi nad napadavalce, a bili vsi pokončani pod turškim mečem. Pogazena je razen treh hišic vsa vasa. Oni vaščani, katerim se je posrečilo uteči, pripovedujejo, da je Čakalarov našel smrt v svojo četo v oni hiši, kjer je bil shranjen dinamit. Njih trupla so našli pod razvalinami omenjene hiše. Stevilo žrtev dosedaj še ni dognano. Na lice mesta pride iz Kastorije komisija s polkovnikom in majorjem.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Napad na sodelavca. Dinar Janez Čavarzan iz Caerane na Italijanskem je dotal pri želzniskem rovu na Hrušici. Stanoval je v eni in isti baraki s Karolom Lizerjem v najlepši sličnosti, dokler se nista sprla zaradi neke ure. Po kosilu 23. febr. sta šla skupaj pit, domov grede sta se sprla. Čavarzan je skočil v barako, zgrabil tam dolg kuhinjski nož in z njim parkrat sunil Lazerja, ter ga smrtno nevarno ranil in na to pobegnil, a bil na Koroškem prijet. Zavarja se, da je bil do nezvesti pijan. Sodni dvor ga je obsodil na 2 leti ječe in na izgon iz dežele. Redarju se uprl. Ivan Jamnik, delavec in limarski pomočnik Ivan Gaber, oba iz Škofje Loke, sta zvečer srečala doma na cesti nekega pijanca, ter sta z njim burke uganjala. Mestna patrolja jima je ukazala odstraniti se. Gaber se je nato odstranil, Jamnik je pa ostal in nadstražnika izzival z besedami: »Če imaš korajžje h...«, pa me zapri.“ Ko se mu je aretovanje napovedalo, se je uprl in le s težko silo so ga gnali v zapor. Na Gabrove besede: »Janez nikar se ne pusti, saj nimata pravice te zapreti“ se je Jamnik na tla vrgel, ter suval z nogama ter stražnika zadel v levo nogo; naposled pa zbežal. Sodni dvor je obsodil Jamnika na 2 mes. težke ječe, Gabra na 5 dni zapora. — Mlad tat. 16. letni Janez Kolen iz Zgor. Jablanice je vzel Bernardu Smuk 110 K v gotovini; pa tudi Janězu Hauptmanu, pri katerem je služil za pastirja, je vzel 19 klobas in 5 K gotovine, bratu Matiji Hauptmanu pa izmaknil 5 klobas in 1 K 50 v gotovine. Sodišče ga je na 5 tednov težke ječe obsodilo. — Delavsko knjižico popravi. Jože Šporar delavec iz Podtabra se je zglašil dne 4. aprila t. l. pri županstvu v Strugah in si dal na 19. strani delavske knjižice napisati potrdilo, da je do tega časa delal. Na to se je potikal in beračil nekaj dni po Hrvaškem, ter si dal po nekem Gabršku delavsko potrdilo na ta način popra-

viti, da je „4. april“ prenarobil v „21. april“ češ da se ne bode videlo, da je toliko časa brez dela. Ko se je vrnil zopet na Kranjsko, so ga orožniki v Naklem zasačili, da ima ponarejeno knjižo. Šporar je bil na 6 mesecev ječe obsojen.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Igralki Sarah Bernhardt so bili v Draždanah ukradeni iz gledališča briljanti. — Dve služabkinji sta umrli veled plina v Pragi. Ko sta šli spat sta pečina pri cevi premalo zaprla. — Trgovec H. List je pobegnil iz Stryja, zapustil 120.000 kron dolga. — Kotel je eksplodiral v Budapešti v tovarni za petrole. En delavec je bil ubit, dva pa smrtno ranjena. — V Budapešti je v ondodnem posloju vojaškega poveljstva prebodel polkovnik generalnega staba Viktor pl. Koller pešca Lengyel z mečem, ki se je takoj mrtve zgrudil. Lengyel se je baje ustavljal izvršiti neko povelje, na kar se je polkovnik tako razjezil, da ga je prebodel. Proti polkov. se je uvedla preiskava. — Buri se bodo v kratkem v Južni Afriki zopet vprli Angležem, kakor je izjavil njihov vodja Viljoen. — Samomor. Včeraj se je vrgla na Dunaju uradnikova vdova Tekla Grün es radi neozdravljive bolezni iz tretjega nadstropja na ulico. Bila je takoj mrtva. — Iz Verone se poroča, da sta slikarja Zannoni in Raucani, ki sta slikala cerkev v Monte Forte padla pri podiranju odra na tla in bila takoj mrtva. — Iz Bolzana javljajo, da se je v dolini Ledro odtrgala skala, razrušila neko hišo in zasula cesto. — Iz Reke se poroča, da je parnik »Duma« trčil skupaj z italijanskim jadralskim »Monte Cristo« in ga predr. Močivo se je rešilo. — Nove vrste smodke v katerih bode silno malo nikotina bode vpeljala avstrijska tobačna režija. Imenovale se bodo »Selectro« in »Rosita«. — Energične mlekarice. V nekem kraju na Nemškem so bile obojane mlekarice, ker so točile po stari meri. Mlekarice so povišale za toliko ceno mleku, da dobe nazaj za globo izdani denar, ob enem pa sklenile da ne prodajo nobenemu sodniku več mleko.

Ker ni hotela iti v samostan, je komptuarist Ercole Soprani v Luzani umoril svojo zaročenko 19 letno prodajalko Marijo Bonali. Zadnji čas je opazil, da se ga nevesta izogiba. Hotel je izvedeti vzrok. Priznala mu je na to, da ga hoče zapustiti, ker čuti nepremagljiv poklic za samostansko življenje. Soprani je vsled tega zbesnel in hotel prisiliti nevesto, da se poroči z njim. Toda dekle je trdno ostalo pri svojem sklepu in mu to povedalo, na kar jo je z dvema streloma iz revolverja ustrelil.

Falb prerokuje: Od 21. do 28. maja nalivi, toda ne več tako silni; 26. maja kritičen dan prve vrste; veliki valovi. Od 29. do 31. maja: nalivi prenehajo. Suho. Temperatura pod normalom. Od 1. do 8. junija: Nevihte, posebno v Avstriji; temperatura normalna.

Razpis dobave lesa. C. kr. trgovsko ministrstvo naznanja trgovcem in obrtniki, zbornici v Ljubljani, da se bo dne 22. maja t. l. vršila pri okrožni finančni prefekturi v Zelfiji ponudbena razprava za dobavo raznega lesa in sicer: 1.000.000 m. okroglega smrekovega lesa za podpore, 1000 m³ smrekovega lesa, 1000 pragov iz borovega lesa, 1000 ročajev iz bukovega lesa za matike in 10.000 m. okroglega hrastovega lesa. Priblžna dobavna vrednost znaša 69.500 fran kov, kavolja pa 5%. Natančnejši dobavni pogoji so vsak delavnik pri okrožni finančni prefekturi v Zelfiji na ogled.

Kotiček za liberalce.

»Kako vipavski Hrvatini bil boter. Poročal je »Slov. Nar.« v št. 110 z dne 16. maja t. l. pod zaglavjem »Tretji krat v Vipavi«, da je imel g. Hrvatini st. srečo, naprosen biti od necega Matije Godina iz Vipave, držati njegovega novorojenega sina pri sv. kustu, in da bi si bil štel označeni gospod Hrvatini v smrtni greh, ako bi bil odklonil to B gu dopadljivo opravilo. Pripoveduje dopisnik dalje, da gospod kapelan ni hotel sprejeti gosp. Hrvatina st. botrom, a da je kmalu nato došel dekan v zakristijo in da je brez ugovora krestil otroka Matije Godina, dasi je bil za botra g. Hrvatini st. Temu poročilu oporekam z vso odločnostjo, kajti ni res, da sem sprejel gosp. Hrvatina star. za krestnega botra; pač pa je res, da sem mu naravnost povedal, da nikakor ne more biti boter, da pa je lahko za pričo, ako se mu zljubi, a otroka se dotakniti ne sme med opravilom, kar je g. Hrvatini tudi ubogal. Matija Erjavec, dekan.

Društva.

(Vabilo na XXXIX. redni občni zbor „Slovenske Matice“ v

sredo dne 17. rožnika 1893. I. ob polšestih popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ na cesarja Franca Jožefa cesti. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov govor. 2. Letno poročilo tajnikovo za dobo od 1. rožnika lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za l. 1902. 4. Volitev treh računskih presojevavcev (§ 9. lit. a) dr. pravil. 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za l. 1903. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7. Posamni nasveti in predlogi. V Ljubljani, dne 28. velikega travna 1903. Fr. Levec predsednik, E. Lah, tajnik, Dr. J. Starč.

Vabilo na naročbo.

S 1. junijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENE“

velja za ljubljanske naročnike v upravnistvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravištvo „Slovenca“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje, 30. maja. Za manifestačni shod prihodnji ponedeljek je po vsem Stajerskem veliko navdušenje. Kdor slovenski čuti, naj gotovo prihiti na shod.

Dunaj, 30. maja. Pri včerajšnji seji akademije znanosti je naučni minister Hartel govoril s članom gosposke zbornice Malfattijem ter obžaloval izgrede proti Avstriji v Italiji. Hartel je dejal, da vlada namerava že sedaj v zvezi s trgovsko akademijo ustanoviti v Trstu laško iuristiško fakulteto. Poleg tega bo ustanovila mešano laško fakulteto za splošno izobrazbo, ne pa strokovno izobrazbo.

Dunaj, 30. maja. Da bo boj Čehov proti vladi uspešen, predlagajo Mladochi, da se v ta namen vsi češki poslanci združijo.

Zagreb, 30. maja. Mej ranjenimi v bolnici je 5 do 6 tako težko ranjenih, da je izključeno, da bi okrevali.

Zagreb, 30. maja. „Katoliški List“ je zopet konfisciran radi nekega članka o aferi nadškofa Stadlerja.

Zagreb, 30. maja. O naskoku kmetov na grad grofa Erdödyja, sorodnika bana Hedervaryja, v Lipovcu se poroča, da je grad popolnoma razdejan, vsa vrata so razbita.

Zagreb, 30. maja. O nemirih v Mihovljanih se poroča, da so kmetje razorožili orožnike in jih strahovito pretepli. Orožniški vodja Gračanin umira.

Zagreb, 30. maja. Nadškof Posilović se je vrnil iz Rima sem. V vojaških krogih se govori, da poveljnik hrvatskih domobrancev fml. Čanić v kratkem stopi v pokoj.

Reka, 30. maja. V Fužinah je uvedena radi demonstracij preiskava proti 55 osebam, mej katerimi je 20 žensk.

Reka, 30. maja. Ker se je bati, da o binkoštnih praznikih ne izbruhnejo večji nemiri, so oblastva izvedla izredne naredbe. V Krasici, Dragi, Grobniku so bile zopet demonstracije ter je več oseb sprovedenih v ogulinske ječe.

Split, 30. maja. Na otoku Braču je prišlo do demonstracij proti parnikom, ki so imeli razvite ogrske zastave. Raz parnikov se je morala ogrska zastava odstraniti.

Rim, 30. maja. General Ricciotti Garibaldi dobiva vsak dan številne prijave mladih ljudi, ki se oglašajo za ekspedicijo v Albanijo. General meni, da bo prihodnje leto izbruhnila splošna vstaja v Albaniji.

Rim, 30. maja. Protivavstarijske demonstracije se po raznih italijanskih mestih ponavljajo.

Sofija, 30. maja. Knez Ferdinand je dobil zadnji čas več grozljivih pisem, v katerih mu makedonski vstaši groze s smrtjo.

London, 30. maja. Angleški katoličani nameravajo prirediti velike shode, na katerih bodo kot katoličani protestirali proti preganjanju redov na Francoškem.

New-York, 30. maja. Šolska oblast je sklenila pouk nemškega jezika v šolah odstraniti.

Po sklepu lista.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand bo pri dohodu v Ljubljano dne 2. junija sprejet s 24 strel iz topov. Vojaške in civilne oblasti ga 2. junija ob 9. uri 35 minut dopoldne na kolidoru slovesno sprejmejo.

V novomeški okolici bodo od 3. do 6. junija taktične vojaške vaje. V Novem mestu bodeta 2 generala, 7 štabnih častnikov in 5 višjih častnikov. Tudi nadvojvoda Jožef Ferdinand bo navzoč.

Promenadni koncerti vojaške godbe bodo vsak petek od 6. do 7. ure menjaje se pod Tivoli ali v „Zvezdi“.

Nemško društvo v Ljubljani je sklenilo z vsemi sredstvi delati na to, da se v Spodnji Šiški ustanovi nemška šola.

Liberalni župan Brunschmidt je izginil iz Rateč, zapustivši svojo rodbino in dolgeve. Nihče ne ve, kam je pobegnil!

Zahvala. 758 1-1

Ob smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, zeta, sina in vnuka, gospoda učitelja

Karla Jašovca

smo prejeli toliko iskrenih izrazov sočutja, da se čutimo hvaležno prisiljenim, vsem dobrim svojim prijateljem in znancem izrehati svojo najsrčnejšo javno zahvalo.

Žalujoči ostali.

Zahvala. 760 1-1

Vsem, kateri so nam izrazili tolažečo sočutje o priliki nenadne izgube iskreno ljubljene soproga, skrbnega očeta, brata, tasta in nečaka gospoda

Gregorja Zamejica

pek, mojstra, posest. in meščana

kakor tudi darovalcem vencev in udeležnikom pogreba, posebej še članom pekovske zadruge, izrekamo najtoplejšo, najpriskrnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 30. maja 1903.

Žalujoči ostali.

Kemične barve za sobne zidarske barve za zidarje ima trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice, v največji izbiri v talgi. — Cene so nizke. 524 14 11-10

Dobro idloča prodajalna

odisi te ali one stroke v kakem večjem kraju se vzame v najem ali pa pod ugodnimi pogoji kupi.

Ponudbe prosim poslati „Promet 1000“ post. estante Ljubljana. 742 3-1

Učenec,

riden in pošten, 14 do 15 let star, se prejme takoj. 737 4-4

Andrej Kregar, mizarski mojster v St. Vidu nad Ljubljano poleg mizarske zadruge.

Dolenjsko kletarsko društvo

v Novem Mestu

ima na prodaj fina, pristna, dolenjska bela in rudeča vina. 705 5-4

Oddaja jih v vsaki množini nad 56 litrov

Ostrešje in sklena streha (skalca)

na prodaj

Proda se po nizki ceni **ostrešje in streha** od skladišča, ki je stalo poleg jušne palače — na vrtu stare bolnice. — Ostrešje je 42 m dolgo in 10 m globoko, sklena streha (Schiefer) pa pokrije 500 m². Materjal je na ogled na omenjenem prostoru. Pojasnila pa se dobivajo na sv. Petra cesti št. 35. 765

Kupim

30 zelo dobrih molznih krav s teletom.

Ponudbe z naznanilom cene pošiljajo naj se na Karola Lenče, posestnika in vinskega trgovca na Laverici pri Ljubljani. 716 3-2

Krojaški pomočnik

in

učenec

se takoj sprejmeta v Trbovljah 37 pri A Kosu 701 3-3

Proda se prostovoljno po nizki ceni mlin s štirimi kamni in stope ter kameniti jez.

Zraven je **dvoje stanovanj, hlev** in majhen vrt. Vode ne primanjkuje nikdar, torej pri pravno tudi za kako tovarno. — Posestnik ima tudi pravico do obšinske gmajne.

Več pov. lastnica **Marija Pobovšar, Podkoren** št. 77. Pošta Kranjska gora (Gorenjsko). 732 3-2

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki strdon št. 9

prilaga slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-22

Lastni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Krepak deček z dežele

s svedočbo dobrega obnašanja, 14—16 let star vsprejme se takoj za vajenca v tvornico sveč in medarnico trdke

Fr. Šupevc v Ljubljani

769 Prešernove ulice

MATTONLEY GIESSHÜBLER

alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih (L.) 38 1

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnosti. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice za blejski kot,

ki se vrši

dne 14. junija t. l. v stari šoli v Gradu ob polu 7. uri zvečer.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računov za upravno dobo od 1. julija do 31. decembra 1902.
4. Dopolnilna volitev.
5. Volitev nadzornišstva.
6. Slučajnosti.

Na Bledu, dne 24. majnika 1903.

762 1-1

Načelstvo.

734 2-2

Izurjena prodajalka

v prodajalni z mešanim blagom, želi službo spremeniti; gre najraje na deželo. Naslov pov. upravništvo „Slovenca“.

Zdravišče

Krasno, prijetno letovišče. — Postaja južno železn.: Poličane; 6 ur od Dunaja. Sezona: maj do septembra.

Rogatec-slátina

„Biser zelene Štajerske“.

1902

gostov 3100 (do sedaj največje število).

Studenca: „Templov vrelce“ in „Styria vrelce“ sta po svoji dobroti najbližja Karlovim varom in Marijinim varom, sta zdravilne bolni na želodcu, črevesju, jetrah, oblistih, pomoč zoper katar v pljučih in sapniku itd. Velik park, razširni gozdovi. — Troje kopališč za gorke, mrzle in kovinske kopeli. Zdravljenje z mlekom, sirotko, kefirom. Izbrana godba — razni sport — raznovrstno društveno življenje. — Brošure in prospekte pošilja

574 1-1

vodstvo.

C. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

prilaga naslednje izdelke svojega kemično farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo

kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprte ter je posebno učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Poliliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramna steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po pošti nem povzetju. 708 (50 3)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

prilaga prečistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestih in na deželi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov, turistiških klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradci. 273 12-17

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava

Danes, v soboto 30. maja

Zadnji razstavni dan

Šesto zanimivo potovanje po

Parizu.

Jutri v nedeljo 31. maja do 6. junija

Spodnja Italija

z ogledovanjem Vezuva.

Zanimivosti iz Neapolja, Pompeja, Herculanium, Stabiae itd.

Dne 24. avgusta l. 79. po Kr. je silen izbruh Vezuvov Pompeje, Herculanium in Stabiae zasul z lavo.

Cela Italija je v dvanajst ciklov razdeljena.

Na vsakem prostoru se da regulirati dnevna in nočna svetloba

Odprto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

Trgovina z železnino

Andr. Druškoviča

569 4-3

naslednik

Valentin Golob

Ljubljana Mestni trg št. 10.

Prične začetkom majnika razpošiljati znane najboljše „Krondiamant-kose“ z garancijo za vsaki komad.

Dolgost 70 75 80 85 cm.

Cena kron 2.40 2.60 2.80 3.—

Najfinije Bergamaške osle od 60 vin. do K 1.—.

1 klepanje, angleškega jekla ... K 2.40

1 kôsní oklep, navadni ... „ —10

1 kôsní oklep s ključem ... „ —30

1 srp ... „ —60

Lesena baraka!

Na prodaj je

lešena baraka.

pripravna zlasti za trafiko.

Več se zve pri lastnici v Zg. Poljanah št. 5. 748 1-1

Vino.

Na prodaj imam 45 vedrov starega vina. Vzorca na razpolago.

Josip pl. Pohl,

750 3-1 župnik v Pišecah, Štajersko.

Po nizki ceni se prodá

„Ročni del“

za otroški vrtec. Ktera vrtnarica pričetnica želi to učilo kupiti, si je lahko ogleda pri upravništvu „Slovenca“. 740 1-1

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz tekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K 1.80, K 1.40 in K 2.— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot prístni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5. 1146 34-31

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenehnimi uspehi izkušena in z jamčeno neškodljiva tekočina, ki **zabranila izpadanje las in odstrani prahaje**. Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone**. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (48)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr** in **U. pl. Trnkóczy** v Ljubljani, **A. Ranf** v Kranju, in lekarna „**Pri angelju**“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Razpis službe.

Pri „prvi okrajni posojilnici in hranilnici v Kamniku“ se razpisuje služba

posojilničnega uradnika

z začetno letno plačo 1600 kron. Plača se bode pozneje zvišala. Prednost imajo prosilci s kavicjo in kateri so pri enakih zavodih že službovali. Prošnje je vlagati do 20. junija t. l. pri podpisnem načelstvu. Nastop službe je do 1. julija t. l. Za slučaj pa, da bi prosilec službo lahko poprej nastopil, naj se to v prošnji navede.

I. okrajna posojilnica in hranilnica v Kamniku reg. zadruga z omejeno zavezo.

744 3-1

Načelnik: **Jos. Močnik**.

Oklic.

Anton Hudnik v Švici štev. 17 pri Dobravi odprodal bode več zemljišnih parcel.

Kupci zglasijo naj se v petek dne 5. junija t. l. ob 8. uri zjutraj na njegovem domu, kjer se bodo ponudbe sprejemale

743 2-1

Nov živinski semenj v Il. Bistrici

vršil se bo dne 8. junija t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bosta vršila vsako leto in sicer I. prvi ponedeljek meseca junija, II. prvi ponedeljek po Malem Šmarnu.

752 3-1

Županstvo Il. Bistrice na Notranjskem.

Naznanilo.

Naznanjam sl. p. n. občinstvu, in zlasti se gg. **restavraterjem, gostilničarjem** in **gostom**, da se v moji

parni pekarni

I. I. KANC

Rimska cesta št. 16.

dobé vsaki dan

razven nedelje in praznika

ob pol 6. zvečer

novi pečene

cesarske žemlje

722 6-2

in

solnati rožički.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista priznala niti evropski celine ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6'60 in sicer:

6 komadov najfinejših **namiznih nožev** s pristno angleško klinjo;

6 kom. amer. pat. **srebrnih vilic** iz enega komada.

6 kom. amer. pat. **srebrnih jedilnih žlic**;

12 kom. amer. pat. **srebrnih kavlnih žlic**;

1 kom. amer. pat. **srebrna zajemal-**

nica za juho;

1 kom. amer. pat. **srebrna zajemal-**

nica za mleko;

6 kom. ang. **Viktorija čašic za pod-**

klado;

2 kom. **efektnih namiznih svečnikov**;

1 kom. **cedilnik za čaj**;

1 kom. najfin. **sipalnice za sladkor**.

42 komadov skupaj samo **gld. 6.60.**

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gld. 6.60.** Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji** zavezu-

jem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v 130 13-

A. HIRSCHBERG-a

ekspornit hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Otvoritev nove trgovine!

Uljudno naznanjam, da bodem **3. 11. t. m. otvoril v Šiški**, ob glavni cesti poleg cerkve, hišna št. 2 (v hiši gosp. Seidel-na)

špecerijsko trgovino

in prodajo moke na drobno in debelo.

Ker mi je na tem, da p. n. odjemalce vseskozi zadovoljim, bodisi glede kakovosti blaga, bodisi glede nizkih cen, upam, da bode p. n. slavno občinstvo moje dobro voljo upoštevati, ter moje prizadevanje postrezati z najboljšim in najfinejšim blagom, podpirati z najmnogobrojnejšim obiskom.

V nadeji, da mi izkažejo p. n. odjemalci svojo naklonjenost, bilježim z odličnim spoštovanjem

646 12-4

Maško Laurenčič.

49 parcéel za stavbišča

je v Rožni dolini nasproti Glincam (pri Viču) naprodaj po nizki ceni.

Ker so stavbišča majhna, bi bila primerna zlasti manjšim obrtnikom, ki si želé zgraditi lasten dom.

Natančneje je poizvedeti pri lastniku

Rudolf Oroszy-ju
v Ljubljani, Slomškove ulice štev. 13.

Ustanovljeno l. 1832.

Priznано najboljšę

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 16

Ilustrovani ceniki se dobę brezplačno.

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevah držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin**, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želę utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedó prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschläger-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zaloga je v lekarni Salvator v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več.

Gimnazijski konvikt

samostana oo. benediktincev v Šent Pavlu.

V lepem, zdravem kraju Labodske doline na Koroškem.

Javna popolna gimnazija in zasebni pripraviljavni tečaj. — Prospekte pošilja na zahtevanje vodstvo konvikta. 147 9—3

Podpisana ima v ralegi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolę pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrijuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-52

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Prevzetje restavracije.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel

restavracijo v „hôtelu Graizer“

s sobami za prenočišče vred.

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 32.

Točil bodem vedno razna pristna vina, vedno sveže pivo ter bodem skrbel za dobra in okusna mrzla in gorka jedila.

Potrdil se bodem, da ustrežem častitim gostom z zmernimi cenami, točno in prijazno postrežbo ter se priporočam kar najprijazneje za mnogo-brojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Anton de Schiava

restavrat.

753 2—1

Na najvišje povelje Nj.

c. in kr. apost. Veličan.

XXXV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tuistranske države

Ta denarna loterija,

edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.397 gotovih dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitok znaša

200.000 kron

v gotovem denarju.

Žrebanje neprekljicljivo 18. junija 1903.

Jedna srečka 4 krone.

Srečke so dobiti na Dunaju pri uradu za državne loterije, III., Vordere Zollamtstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih ter v menjalnicah itd. — Načrti za žrebanje brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

C. kr. vodstvo državne loterije.

Oddelek za državne loterije.

146 10—7

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

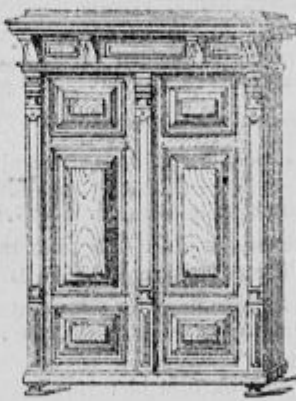
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluviale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilu natem in zlatem vzenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsako vrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame. 948 26—20

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane sobne oprave iz suhega lesa, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane oprave za salone, spalne in jedilne sobe je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

FRANC DOLENC

v Ljubljani, Marijin trg pri frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, obstoječo iz raznovrstnega sukna, modnih štofov in kamgarnov za moške obleke. — Vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za damske obleke najnovejših vzorcev. — Izvrstne cvilhe za matrace in posteljno opravo, in posebno dobro blago za rjuhe, namiznih prtov in brisalk. — Veliko izbero tepihov, zaves in preprog, vse po najnižjih cenah.

S spoštovanjem

Franc Dolenc.

553 10—6

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 202

Živila MAGGI

so najboljša.

Največje vrednosti za vsako družino.

Maggi za zabelo
daje juham, omaki, sočivju itd.
nenavaden, čvrst, prijeten okus.
Zadostuje malo kapelj.
Steklenica od 50 h višje.

Juhe v tabletih.
Tablet za 2 porčiji 15 h.
Maggi je juhe v tabletih omogočijo urno, samo s prilivanjem vode, napraviti krepko, lahko prebavljivo in zdravo juho.
19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-skatlice.
1 Consommé-skatlica za 2 porčiji najfinejše močne juhe 20 h.
1 Bouillon-skatlica za 2 porčiji močne mesne juhe 15 h.
Se takoj napravi z vrelo vodo brez drugega dostavka.
904 2)

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.
Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

Darila za birmance.

Največjo zalogo in najnižje cene
švicarskih ur, zlatnine in srebrnine
na drobno in debelo ima

603 8-8

Franc Čuden

v Ljubljani, Mestni trg,
urar, trgovec, delničar prve švicarske zadruge tovarn ur „Union“,
zalagatelj e. kr. dolenske železnice.

Nekaj predmetov iz cenika, ki se na zahtevanje pošilja brezplačno:

Št. 422. Zlati double-uhani
gld 1.80
Zlati, 14 kar. gld. 3.50.

Št. 472. Prstan, novo zlato
gld. 2.30 do 2.80.
Zlato, 14 kar. gld. 5 do 6.50

Št. 435. Zlati double-uhani
v 0 kr. do gld. 1.20.
Zlati, 14 kar. gld. 2.60—3.40

Št. 290. Srebrna cil.-rem.
ura s 6 kamni gld. 4.75
do 5.50.

Št. 302. Zlata cil.-rem. ura
z 19 kamni in dvojnimi
pokrovom gld. 25 do 30
do 32

Št. 293. Srebrna cil.-rem.
ura z 10 kamni gld. 9
do 11

Št. 430. Zlati uhani, 14 kar.
s finim kamnom in per-
lami gld. 4—6.

Štev. 381. Srebrn obesek
30 do 40 kr.

Št. 437. Zlati double-uhani
gld. 1.15
Zlati, 14 kar., močni gld. 3
do 3.80

Gosp. pekovskim mojstrom!

Uljudno opozarjam na ječmenov izvleček z imenom

„Maltosen“,

kateri je najboljši pridevek k drožem, da testo veliko lepše izhaja, bolje naraste in lepo rumeni. Tako se že pri kurjavi toliko prihrani, kolikor maltosen stane. Svojo dobroto pokaže maltosen zlasti pri mehkelem testu in hladni vpeljavi. Ker tovarnar za maltosen nima za Kranjsko potovalca, imam ga jaz vedno v zalogi in ga pošiljam vsak dan po poštne povzetju po 5 kg, po 90 h kg brez poštnine. Maltosen je obliki moke in se ne pokvari, ako leži; zatosi ga lahko vsak večjo množino naroči. Na domu stane 1 kg 90 h, 5 kg skupaj pa po 84 h kg.

Priporočam tudi lastne iznajdbe

pečna vrata,

katera so tako pripravna pri delu in zelo trpežna. Pri rabi mojih vrat ni treba pri popravljanju peči nikoli zida podirati, s čemur se prihrani veliko dela in zidarskega materiala. Ta vrata jako dobro ohranijo par. Posebno dobro služijo ob pečenju potic.

Gospodom pekovskim mojstrom priporočam tudi najboljšo

opeko za pečni tlak,

katera je trpežna in zelo lepo peče. Pri velikih pekarijah jamčim za njo dve leti, pri malih pa štiri leta z enkratnim obrnilom. Ne ubije se nobena, samo nekoliko se obrabi. Komad (30 cm², 5 cm debela) stane jedno krono. V zalogi ima to opeko Vidic in Co. v Ljubljani, a tudi jaz sprejemam naročila na njo. Zarad nenavadne njene trpežnosti je ta opeka, če ravno nekoliko višje v ceni vendar ceneja kakor vsaka druga navadna.

Vsa naročila točno izvršujem. — Z odličnim spoštovanjem se Vam priporoča vaš sodrug

466 4

IVAN ŽAGAR, v Ljubljani, Dunajska cesta 7.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-54

4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon štev. 57.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.
HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Odpritev v soboto, 30. maja t. l., v Ljubljani, Stari trg št. 15.

Bratje Novakovič

lastniki vinogradov na otoku Braču in v makarskem primorju v Dalmaciji

uljudno naznanjajo sl. občinstvu stolnega mesta Ljubljane

(10-2)

da otvorijo jutri, v soboto, dne 30. t. m.

Prvo uzorno skladišče dalmatinskih vin

v steklenicah
in na debelo

v Ljubljani, na Starem trgu 15

ter se uljudno priporočajo v izdatna naročila. — Na izbero imajo izključno pristna, izbrana vina lastnega pridelka po različni primerno nizki ceni.

Vzorci vina za poskušnjo, ceniki in natančnejša pojasnila dajejo se radi volje v skladišču na Starem trgu 15.

Na željo oziroma zahtevo dostavlja se naročeno vino franko na dom.

ANTON PRESKER

1357 28

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na havelke v naj-
večji izbi po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Letovišče
„Laverca“

Usojam si vljudno naznanjati, da sem tu vodstvo in izvrševanje gostilne prevzela in se bom zelo potrudila svojim častitim gostom z zelo dobro pijačo in kuhinjo postreči.

K mnogobrojnemu obisku se toplo priporočam z veselo spoštovanjem

Marija Perlič.

715 3-2

Jako važno za vsakega kolesarja.

Predno se kateri nameni kupiti kolo, naj ne pozabi si ogledati ali vsaj naročiti cenik pravih

Puch koles
katerih zastopništvo ima gospod
FRANC ČUDEN
v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim tekom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.
V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn od gl. 75— dalje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. 550 6

Jako važno za vsakega kolesarja.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.

Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo:

12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-14

Huss-ova pogača.

Za bolne, malekvrne, prebolnike, dame, otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga vino z železom.

Maltochin, China-Sherry

1/2 steklenica K 3.—; 1/2 steklenice 1 K 60h;

MALTO-CONDURANGO

Malto-Pepsin

1/2 steklenica K 4.—; 1/2 steklenice K 2.20.

Po naravnem vrenju z dostavkom droži južnih vin z najboljšim ječmenovim sladom napravljena neprekosljiva dijetetna vina.

Od zdravniških veljav kot najboljša spozna. Mogo priporočilnih pism zdravnikov. Prva odlikovanja v Parizu, Pragi, Bruselju, Amsterdamu in nedavnej na dunajski razstavi pijač. 334 12-11

Naprodaj v vseh lekarnah

MALAGA - SHERRY - VERMOUTH

sladni samotok, kar najceneje.

Ceniki in vzorci na željo franko.

Prvo vinsko vrenje in hramovje

SVATEK & Co.

Praga-Smihov, nasproti zahodn. kolodv. 851.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 9 **F. HITI,**

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Vse vrste svežih mineralnih voda.

Velika trgovina mineralnih voda.

Glavna razpošiljatev za vse znane tu- in inozemske mineralne vode, pastile s soljo i. t. d.

Mihael Kastner

Ljubljana, Kongresni trg.

679 3-3

Vse vrste svežih mineralnih voda.

Račun zgube in dobička in bilanca

„Vzajemne zavarovalnice“ proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov v Ljubljani

— za leto 1902. —

Račun zgube in dobička.

I z d a t k i			K	h	K	h	K	h	P r e j e m k i			K	h	K	h	K	h
I. Škode:									I. Prenos upravnega prebitka preteklega leta							2494	62
a) v oddelku požara			27214	88					II. Zakladni prenos preteklega leta:								
odštevsí delež pozavarovanja			3152	27	24062	61			Premijska prihrana:			7395	54	7395	54		
b) v oddelku zvonov			2326	54					a) v oddelku požara								
odštevsí delež pozavarovanja					2326	54	26389	15	odštevsí delež pozavarovanja			937	86	937	86	8333	40
II. Uprava:									b) v oddelku zvonov								
a) osnovni stroški se odpišejo po zavarovalnem pravilniku (§ 21)					3886	74			III. Zaklad za nedoločene škode:								
b) provizija									a) v oddelku požara								
c) tekoči upravni stroški:									odštevsí delež pozavarovanja								
1. plače			8581	85					b) v oddelku zvonov								
2. poštni stroški in tiskovine			2802	70					odštevsí delež pozavarovanja								
3. kurjava, razsvetljava in najemščina			576	49	12519	75			IV. Dohodki čiste zavarovalnine po odbitku zrušenih zavarovanj:			41822	88				
4. razni drugi stroški			558	71	778	86	17184	85	a) v oddelku požara			18254	10	28568	78		
d) davek									odštevsí delež pozavarovanja			5845	87	5845	87	34414	65
e) vsprejemnine:									b) v oddelku zvonov								
1. v oddelku požara			5230	25			5599	65	odštevsí delež pozavarovanja								
2. v oddelku zvonov			369	40					V. Dohodki naloženih glavníc:							3499	—
III. Odpisi in drugi izdatki:									Obresti pri denarnih zavodih in hranilnicah								
a) osnovni stroški			2315	52					VI. Drugi dohodki:								
b) inventar			755	18			3070	70	a) pristojbine polic:								
IV. Zaklad za nedoločene škode:									1. v oddelku požara			4565	77				
a) v oddelku požara									2. v oddelku zvonov			421	10	4986	87		
odštevsí delež pozavarovanja									b) vsprejemnine (do malega izplačane):								
b) v oddelku zvonov									1. v oddelku požara			5244	45				
odštevsí delež pozavarovanja									2. v oddelku zvonov			380	40	5624	85		
V. Stanje zakladov koncem leta:									c) drugi dohodki					7104	64	17716	36
Premijska prihrana:																	
a) v oddelku požara			16729	16	11427	52											
odštevsí delež pozavarovanja			5301	64													
b) v oddelku zvonov			2338	35	2338	35	13765	87									
odštevsí delež pozavarovanja																	
VI. Upravni prebitek							447	81								66458	03
							36458	03								66458	03

B i l a n c a.

A k t i v a			K	h	K	h	K	h	P a s i v a			K	h	K	h	K	h
I. Tirjatev pri delničarjih							—	—	I. Ustanovni zaklad							100000	—
II. Račun blagajne							6118	45	II. Prihrana dobička in glavnice								
III. Tirjatev pri denarnih zavodih in posojilnicah							92368	13	III. Premijska prihrana:								
IV. Tirjatev pri poverjenikih							4307	57	1. v oddelku požara			16729	16				
V. Tirjatev pri raznih dolžnikih							6025	66	odšteveni delež pozavarovanja			5301	64	11427	52		
VI. Račun osnovnih stroškov leta 1901			6862	91					2. v oddelku zvonov			2338	35				
, , , , , 1902			4714	72	11577	63			odšteveni delež pozavarovanja					2338	35	13765	87
odpis					2315	52	9262	11	IV. Zaklad za nedoločene škode								
VII. Račun oprave					7551	77			V. Razni upniki:								
odpis					755	18	6796	59	1. (Zastopniki) poverjeniki			1352	49				
									2. predplačila na leto 1903			179	44			2418	57
									3. gasilni donesek			886	64			8246	26
									VI. Saldo z zavarovalnico							447	81
									VII. Upravni prebitek								
							124878	51								124878	51

Dr. Andrej Karlin,
podpredsednik.

Iv. P. Vencajz,
predsednik.

Jos. Pehani,
ravnatelj.

Angeljnovovo milo
Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104—17

S

sta najbolj koristni

štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila

in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Gradišče 7.

Ako si želiš „Zacherlin“ svetovnoslavne dobrote,
Čestita čitateljica, ne sprejemaj ga v zavitku!
Pristen je samo v steklenici,
ki varstveno znamko nosi.

Pravo pomoč po noči in po dnevu
Zoper kakoršnokoli mrčes
Išči le tam — da varno hodiš —
Kjer Zacherlov plakat zagledaš.